

SÎRÎRÎ KAARETA PAULO NÎMENUKA'PÎ ROMA PONKON PIA

Sîrîrî kaareta menuka'pî Pauloya. Mîîkîrî Paulo wanî'pî Jesus naipontî'pî pe. Imenuka'pîiya moropai yarima'pîiya innape Jesus ku'nenan pia, manni'kan cidade itese' Roma ponkon. To' pia itîpai awanî'pî moropai inî' panpî' tiaronkon pia itîpai awanî'pî manni'kan inkamoro mîîwîni'nokon. Mîrîrî ye'nen sîrîrî kaareta menuka'pîiya, î' kai'ma Jesus yekare wanî epu'to'pe to'ya. Aronne ekaremekî'pîiya Jesusya yenupato' pî' moropai ipatîkarî ko'mannîto' eporî umeruntîrikon wenai pra, tîîse epe'mîra Paapaya itîrî morî pe tîwe'to' wenai. Innape ikupî ya, Jesus piawon pe ena moropai ipatîkarî enen ko'mannîto' ton itîrîiya.

Tiaron pî' eeseurîma nîrî. Tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî imakui'pî ku'nenan pe, imakui'pî pe tîwe'to' wenai. Mîrîrî ye'nen e'taruma'tînto' eporî Paapa winîpai. Mîîkîrî Jesusya neken morî pe e'nîto'pe emapu'tî Paapa pia. Moropai ekaremekî'pîiya î' kai'ma Morî Yekaton Wannîya upîika'tîkon inî'rî imakui'pî kupî namai. Ekaremekî'pîiya î' kai'ma Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn nîrî anpîika'tîpai Paapa wanî.

Moropai aataretî'ka pe ekaremekî'pîiya î' kai'ma innape Jesus ku'nenan ko'manto'pe morî pe, teesiyu'pî'se pra, moropai innape Jesus ku'nenan pepîn yarakkîrî inkamoro ko'manto'pe morî pe.

1 ¹Uurî Pauloya sîrîrî kaareta menuka aapia'nîkon. Uurî wanî Jesus Cristo poitîrî pe. Moropai Paapa nîmenka'pî pe wanî, moropai inaipontî'pî pe. Jesus Cristo yekare ekareme'nen pe e'to'pe kai'ma umenka'pîiya. ²Pena pata pai sîrîrî e'pîika'tînto' yekare ekaremekî'pî Paapaya, mannankan penaronkon tîmaimu ekareme'nenan winîpai. Eeseurîma'pî î' kupî tîuya pî'. Moropai mîrîrî e'menukasa' sîrîrî Paapa maimu yaponse' po. ³Mîrîrî eeseurîma'pî wanî'pî teeseurîmasen pe Paapa munmu pî', manni' Uyepotorîkon Jesus Cristo pî'. Eesenpo'pî warayo' pe manni' Davi nurî'tî parî'pî pe awanî'pî. ⁴Moropai kure'ne tîmeruntîrî ke Paapaya ekaremekî'pî, tînmu pe pu'kuru Jesus wanî kai'ma. Mîrîrî ikupî'pîiya Morî Yekaton Wannî wenai, isa'manta'san kore'tapai Jesus e'mî'sa'ka yai. Mîîkîrî wanî Uyepotorîkon pe Jesus Cristo. ⁵Mîîkîrî wenai morî pe

Paapa wanî'pî uyarakkîrî. Mîrîrî ye'nen uyaipontî'pîiya, Cristo poitîrî pe esenyaka'mato'pe, anî' tîmenkai pra tamî'nawîronkon Judeuyamî' pepîn pî' imaimu ekareme'to'peuya, mîkîrî Cristo ton pe. Moropai innape iku'to'pe tiaronkonya innape ikupî tîuya'nîkon wenai Paapa maimu yawîrî to' e'to'pe. ⁶Inkamoro kore'ta amîrî'nîkon wanî sîrîrî Roma cidaderî ponkon. Moropai ayannosa'kon Paapaya wenai, Jesus Cristo pemonkono pe awanîkon.

⁷Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon amîrî'nîkon, Paapa nîsa'namakon moropai inanno'san tîpemonkono pe pu'kuru awanîkonpa, amîrî'nîkon pia imenukauya sîrîrî.

Paapa, uyunkonya moropai Uyepotorîkon Jesus Cristoya aapia'nîkon morî epe'mîn tîrî yu'se wai. Moropai tîwanmîn tîrî to'ya yu'se wai.

Pauloya Paapa Yapurîto' Roma Ponkon Wenai

⁸E'mai' pe Uyepotorî Paapa yapurîuya Jesus Cristo nîkupî'pî wenai. Maasa pra tamî'nawîrî pata ponkonya innape iku'to'ya'nîkon yekare etasa' man. ⁹Maasa pra Paapaya epu'tî apona'nîkon epîrema tîwîrî. Mannî' Paapa unapurî tamî'nawîrî uyewan ke Jesus Cristo, inmu yekare ekaremekî ye'ka pe yapurîuya. ¹⁰Esatîuya Paapa pî' î' kai'ma amîrî'nîkon era'mapî'se uutî yu'se tîwanî ya, uutî weiyu ton tîto'peiya. ¹¹Maasa pra uurî esenumenkato' wanî kure'ne amîrî'nîkon anera'mapai. Akore'ta'nîkon wanî ya, amîrî'nîkon anenupapai wai, mîrîrî ayenupatou'ya'nîkon wenai, inî' panpî' meruntî ke eenakonpa. ¹²Maasa tauya sîrîrî amîrî'nîkon pî' tamî'nawîrî uurî'nîkon tîise, uurî moropai amîrî'nîkon wanî ipîika'tîsa' pe mîrîrî yai. Innape uurîya iku'to' wenai amîrî'nîkon e'pîika'tî moropai innape iku'to'ya'nîkon wenai uurî e'pîika'tî.

¹³Uyonpayamî', epu'tîya'nîkon yu'se wai, tu'ke ite'ka esenumenka amîrî'nîkon pia itîipai, tîise tîwîrî umanenpanen ton esenpo. Mîrîrî wenai uutî pra wanî. Itîipai wanî'pî amîrî'nîkon yenupato'pe. Moropai akore'tawonkonya iku'to'pe innape, î' kai'ma manni'kan tiaronkon Judeuyamî' pepînya ikupî'pî warantî. ¹⁴Maasa pra sîrîrî wanî unkupî tonpe tamî'nawîronkon yarakkîrî manni'kan eranne'kon pî' moropai eranmînon pî'. Moropai epu'nenan pî' moropai epu'nenan pepîn pî' itekare ekareme'to'peuya. ¹⁵Mîrîrî ye'nen uurî wanî sîrîrî e'pîika'tînto' yekare anakareme'pai amîrî'nîkon Roma ponkon pî' nîrî.

Jesus Cristo Yekare Wenai

Innape Iku'nenan Pîika'tî Paapaya

¹⁶Maasa pra uurî eppépî eserîke pra wai Jesus Cristo yekare ekaremekîuya pî'. Maasa pra innape mîrîrî yekare kupî anî'ya ya, tîmeruntîrî ke Paapaya ipîika'tî imakui'pî inkupî'pî winîpai. Anna Judeuyamî', e'mai' pe itekare etatîponkon pîika'tî Paapaya moropai amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pîika'tîiya nîrî mîrîrî yekare etaya'nîkon

wenai. ¹⁷Maasa pra mîrîrî e'pîika'tînto' yekareya î' kai'ma morî pe pemonkon kupî Paapaya ekaremekî. Penaronkon yapisî'pîiya innape tîkupî to'ya wenai. Moropai sîrîrîpe pemonkonyamî' yapisîiya nîrî innape tîkupî to'ya wenai. Mîrîrî warantî Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Paapa pia morî pe tîwe'sen ko'mamî e'pai man innape Paapa kupî tiuya'nîkon wenai,

Hc 2.4

taasai'ya man.

**Pemonkonyamî' Ko'mamî
Sî'kore'ta Imakui'pî Kupî Pî'**

¹⁸Moropai epu'tî'nîkon man î' kai'ma Paapa ekore'ma tamî'nawîrî imakui'pî pemonkonyamî' nîkupî'pî winîkîi. Moropai mîîkîrî Paapa, ka' ponya to' taruma'tî kure'ne mîrîrî wenai. Paapa nama to'ya pepîn tiwin kin. Moropai mîrîrî imakui'pî tesarukon wenai tiaronkon taruma'tî to'ya yairon epu'tî to'ya namai. ¹⁹Pemonkonyamî'ya Paapa epu'tî e'pai awanî'pî. Maasa pra aronne awanî mîîkîrî epu'to'pe to'ya. Tamî'nawîron sîrîrî pata pon koneka'pî Paapaya, mîrîrî tera'mai pemonkonyamî'ya tepu'to'pe kai'ma. ²⁰Mîrîrî koneka'pîiya pata pai, Paapa yeseru esera'ma aronne. Meruntî ke pu'kuru awanî, Paapa pe pu'kuru awanî esepu'to'pe. Anî'ya era'ma pepîn tîise inkoneka'pî winîpai epu'tî e'pai awanî. Mîrîrî ye'nen anî e'wapu'tî eserîke pra awanî, —Paapa epu'nen pepîn uurî —kai'ma. ²¹Teuren Paapa epu'tî ye'ka pe yapurî to'ya pra awanî, tapurî yu'se tîise. Taa to'ya pra awanî Paapa pî': —Morî pe pu'kuru man, Paapa —taa to'ya pepîn. Tîise inkamoro esenumenkato' wanî se' tapairî, pakko pe to' wanî teesenumenkato'kon ya'. Mîrîrî ye'nen yairon pî' to' esenumenka eserîke pra awanî. ²²Epu'nen pe tîwanîkon kai'ma taa to'ya, tîise pakko pe to' wanî. ²³Mîrîrî ye'nen manni' Paapa, tîisa'mantassen pepîn, yapurî e'pai tîise mia' ke ikonekasa' yapurî to'ya, pemonkon warantî ikonekasa'. Moropai toron tawainunsen warantî ikonekasa', moropai sîrîrî pata po taasa'senon o'ma'kon warantî ikonekasa', moropai manni'kan non poro tîro'takon poro taasa'senon warainokon yapurî to'ya. Mîrîrî warantî inkamoro yapurî to'ya pakko pe tîwanîkon ye'nen.

²⁴Mîrîrî ye'nen Paapaya inkamoro pemonkonyamî' rumaka'pî tîwî itu'se tîwe'to'kon nura kupî pî' to' ko'manto'pe. Moropai inkamoroya kure'nan eppe'nîto' kupî tîpunkon rî ke. ²⁵Inkamoroya yairî Paapa yapurîto' ku'sa' tîwî seru' pe, Paapa nîkoneka'pî yapurîkonpa. Tîise manni' ikonekatîpon yapurî to'ya pepîn, manni' tapurî yu'se tîwe'sen tîwîrî. Innape man.

²⁶Mîrîrî ye'ka imakui'pî kupî pemonkonyamî'ya wenai Paapaya inkamoro rumaka'pî, mararî pra nura eppe'nîto' kupî pî' to' ko'manto'pe itu'se tîwe'to'kon pîkîrî. Mîrîrîya wîri'sanyamî'ya nura kupî'pî, tîwarainokon wîri'sanyamî' yarakkîrî to' wanî'pî, warayo'kon

yarakkîrî pra. ²⁷Moropai warayo'konya wîrî'sanyamî' yarakkîrî tîwe'to'kon rumaka'pî, tîwarainokon warayo'kon yarakkîrî kure'nan eppe'nîto' kupîkonpa. Mîrîrî ye'nen tînkupî'pîkon imakui'pî wenai tîwe'taruma'tîto'kon yapisî to'ya.

²⁸Î' kai'ma yairon Paapa anepu'pai pra tîwe'sa'kon wenai, tîwî Paapaya to' rumaka'pî, yairon pepîn pî' to' esenumenka se' tapairî, manni' iku'painon pepîn nura kupîkonpa. ²⁹Inkamoro yewan ya' tu'ke awanî si'kore'ta imakui'pî. Mîrîrî kupî pî' to' ko'mamî. Î' itesa' pe tiaron e'to' yu'se to' wanî. Moropai tiaron pî' imakui'pî pe to' esenumenka. Moropai tiaron pî' to' kinmuwa, moropai tiaron wî' to'ya. Moropai tiaronkon yarakkîrî eseyaton pî' to' wanî. Moropai seru'ye' pe to' wanî. Moropai tonpakon wanî to' yewanma pe. Moropai imakui'pî pe tonpakon winîkîi to' eseurîma ko'mannîpî. ³⁰Moropai —Imakui'pî mîîkîrî —taa to'ya tiaronkon winîkîi. Moropai Paapa wanî to' yewanma pe. Moropai tiaronkon mu'tunpa to'ya. Moropai mîi pe to' atapurî tiaronkon yentai e'pai tîwanîkon pî'. Moropai tu'ke imakui'pî kupî tîuya'nîkon yeseru ton yuwa to'ya. Moropai tunkon nama to'ya pepîn. ³¹Î' yairî, î' yairî pra epu'tî to'ya pepîn. Moropai î' ta'pî tîuya'nîkon yawîrî tîmaimukon kupî to'ya pepîn. Moropai to' wanî î' kai'ma tiaronkon sa'nama eserîke pra. ³²Inkamoroya î' kai'ma Paapaya ta'pî epu'tî mîrîrî. Paapaya ta'pî: —Anî' ko'mamî ya, mîrîrî imakui'pî kupî pî' mîîkîrî sa'manta pe man —ta'pîiya. Tîise mîrîrî epu'tîi'ma ikupî pî' to' ko'mamî tîrumakai pra. Moropai itentainon panpî' kupî to'ya. Maasa pra tiaronkon imakui'pî ku'nenan pî' taa to'ya: —Mîrîrî kupîya'nîkon manni' man morî pe, î' wani' pra man —taa to'ya tiaronkon pî'.

Paapaya Pemonkonyamî' Yako'menka Pe Man

2 ¹Mîrîrî ye'nen amîrî nîrî taruma'tî Paapaya e'pai man, ankupî'pî wenai. Amîrî manni' tiaronkon yako'menka pî' tîwe'sen. Taaya eserîke pra nai tiaronkon yako'menkanen pe si'ma: —Uurî unkupî'pî ton pra wai —taaya eserîke pra nai. Mîrîrî taaya tiaronkon winîkîi, aawarîrî ankupî'pî ton pra awe'kupî'pî kai'ma awanî tanne, tîise inkamoro nîkupî'pî warantî iku'sa'ya. Mîrîrî ye'nen aawarîrî rî eesewanmîrî mîrîrî. —Inkamoro taruma'tî Paapaya e'pai man —taaya'nîkon tanne, amîrî nîrî taruma'tîpai awanî. ²Tîise î' pensa Paapaya mîrîrî ye'ka imakui'pî ku'nenan yako'menka ya, epu'tî man yairon pe pu'kuru awanî. ³Tîise amîrî uyonpa, mîrîrî imakui'pî kupîya ye'ka pe, tiaronkon yako'menkaya. Inkamoro taruma'tî Paapaya tanne, —Utaruma'tîiya pepîn —kai'ma esenumenka. Tîise —Kaane —tauya, Paapaya ataruma'tî nîrî. ⁴Morî pe Paapa e'to' kupî pî' nan tîwî? Morî pe awanî wenai utaruma'tîiya pepîn, kai'ma esenumenka? Inna, morî mîîkîrî, ka'ne' pe anî' taruma'tî yu'se e'koi pepîn. Moropai mîrîrî wenai anî' esenumenka yu'se awanî imakui'pî tînkupî'pî winîpai.

⁵Tîise amîrî yewan wanî sa'me, moropai yuukuya pra aako'mamî. Mîrîrî wenai inî' panpî' awe'taruma'tî kupî pe nai, î' pensa Paapa ekore'ma imakui'pî kupî'tiponkon yarakkîrî weiyu yai. Moropai mîrîrî yai pemonkonyamî' taruma'tîiya yairî. ⁶Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Mîîkîrîya itîrî pe man, î' kai'ma anî' nîkupî'pî wenairî inyakanmaiya.

Sl 62.12; Pv 24.12

⁷Tiaronkon morî itu'se Paapa e'to' kupî pî' tîîko'mansenon pia itîrîiya, ipatîkarî enen to' ko'manto' ton, mîrîrî taataretî'kasen pepîn. Moropai morî tapurîto'kon yuwa pî' tîîko'mansenon pia itîrîiya. ⁸Tîise manni'kan tîîwarîrî'nîkon, itu'se tîwe'to'kon pî' neken tîîko'mansenon taruma'tîiya. Yairon yewanmîrî tîuya'nîkon wenai, imakui'pî kupî pî' to' ko'mamî. Inkamoro pî' Paapa ekore'ma to' nîkupî'pî wenai. Mîrîrî ye'nen to' taruma'tîiya pe man. ⁹Paapaya e'taruma'tînto' tîrî pe man mararî pra tamî'nawîronkon manni'kan imakui'pî ku'nenan ton pe, Judeuyamî' ton pe moropai Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî. ¹⁰Tîise Paapaya manni'kan morî ku'nenan pia morî tîrî. Inkamoro yapurîiya, moropai tîwanmîn tîrîiya to' pia. Tamî'nawîronkon morî ku'nenan Judeuyamî' pia moropai Judeuyamî' pepîn pia nîrî itîrîiya. Mîrîrî warantî Paapaya ikupî. ¹¹Maasa pra yairî Paapa wanî tamî'nawîronkon yarakkîrî, anî' tîmenkai pra.

¹²Manni'kan Judeuyamî' pepînya Paapa maimu Moisés nurî'tîiya yenupanto' epu'tî pra awanî. Tîise imakui'pî to' nîkupî'pî wenai inkamoro taruma'tî Paapaya, tîmaimu epu'tî to'ya pra tîise. Moropai Judeuyamî' Paapa maimu Moisés nurî'tîiya yenupanto' epu'nenan teuren. Mîîwîni tîise yawîrî to' ko'mamî pepîn, imakui'pî kupî to'ya. Mîrîrî wenai inkamoro taruma'tî Paapaya, tîmaimu yawîrî pra to' wanî ye'nen. ¹³Maasa pra Paapa pia inkamoro ye'ka, eta pe neken etanenan wanî pepîn morî pe. Tîise manni'kan, tîmaimu yawîrî iku'nenan, inkamoro pî' taa Paapaya: —Morîkon amîrî'nîkon. ¹⁴Judeuyamî' pepînya Moisés nurî'tîiya yenupanto' Paapa maimu epu'tî pepîn. Tîise î' pensa teesenumenkakon yawîrî Paapa maimu kupî to'ya ya, epu'tî ye'ka pe pra inkamoroya teesenumenkato'kon yawîrî morî kupî teuren Moisés nurî'tîiya yenupanto' Paapa maimu epu'tîi'ma pra. ¹⁵Morî tînkupîkon wenairî eesepu'tî to' yewan ya' awanî Paapa yeseru to' nîkupî ton. Maasa pra tewankon ya' to' esenumenkato'ya ekaremekî î' wanî yairon pe. Tiaron pensa epu'tî to'ya yairî pra tîwanîkon, moropai tiaron pensa yairî tîwanîkon epu'tî to'ya, to' esenumenkato' ya'. ¹⁶Maasa awanî pe man sîrîrî warantî. Jesus Cristoya pemonkonyamî' yako'menka kupî sîrîrî Paapa maimu pe. Mîrîrî weiyu yai tamî'nawîron pemonkonyamî' esenumenkato' anî' nepu'tî pepîn yenpo pe man. Mîrîrî ekaremekî manni' itekare unekaremekîya.

Anî' Wanî Judeu Pe Pu'kuru

¹⁷Amîrî'nîkon kanan? Judeuyamî' pe amîrî'nîkon wanî. Taaya'nîkon: —Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'nenan anna. Moropai mîi pe aatapurîkon Paapa epu'nen pe, ipemonkono pe awanîkon ye'nen. ¹⁸Itu'se Paapa e'to' epu'nen pe aatapurîkon. Moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' pî' esenupa'pî pe aatapurîkon. Mîrîrî ye'nen yairon epu'nen pe awanîkon. ¹⁹Taaya'nîkon: —Seru' pepîn anna wanî manni'kan epu'nenan pepîn yenupanenan pe —taaya'nîkon, manni'kan enkaru'nankon pinunpanenan warantî. Moropai —Anna wanî manni'kan ewaron ya' tîwe'sanon weiyu pe tîwe'sanon warantî —taaya'nîkon. ²⁰Moropai taaya'nîkon: —Anna wanî manni'kan pakkokon epu'nenan pepîn pîika'tînenan pe, moropai to' yenupanenan pe, epu'nen pe to' enato'pe —taaya'nîkon. Inna, seru' pepîn epu'tî pî' naatî tamî'nawîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' winîpai tamî'nawîrî î' yairî tîwe'sen. ²¹Amîrî'nîkon atapurî tiaronkon yenupanen pe awanîkon pî'. Tîise î' wani' awanî ye'nen aawarîrî eesenupakon pepîn? Taaya'nîkon tiaronkon pî' ama'ye' pe tîwe'se pra. Mîrîrî taa tîpo, î' ton pe ama'ye' pe awanîkon? ²²Moropai taaya'nîkon tiaronkon pî' se' tapairî tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra. Mîrîrî taa tîpo, î' ton pe tiaron no'pî yarakkîrî awanîkon? Moropai mia' ke ikonekasa' to' napurî yewanmîrînenan amîrî'nîkon. Tîise î' ton pe inkamoro ye'ka yapurîto' to'ya yemanne yama'runpaya'nîkon mîrîrîkon to' pata'se' yapai? ²³Amîrî'nîkon atapurî tanne, mîi pe Paapa maimu epu'tîya'nîkon pî'. Tîise amîrî'nîkon wanî Paapa yeppe'nînenan pe mararî pra, maasa pra imaimu yawîrî pra awanîkon wenai. ²⁴Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

Imakui'pî amîrî'nîkon Judeuyamî' nîkupî'pî wenai Judeuyamî' pepîn eseurîma imakui'pî pe Paapa winîkîi

Is 52.5; Ez 36.22

taasai'ya man.

²⁵Paapa pemonkonoyamî' amîrî'nîkon Judeuyamî', amerekon pi'pî ya'tîto'ya'nîkon wanî ye'nen. Mîrîrî wanî morî pe seru' pepîn, yairî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ikupîya'nîkon ya. Tîise yawîrî pra awanîkon ya, manni' tîmere pi'pî ya'tîtîpon pepîn warantî awanîkon, ya'tîto'ya'nîkon wanî se' tapairî mîito'pe. ²⁶Mannankan Judeuyamî' pepîn wanî, tîmerekon pi'pî ya'tîtîponkon pe pra si'ma, tîise Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî ikupî to'ya ya, moriya Paapaya inkamoro era'ma tîpemonkonoyamî' pe, manni'kan tîmere pi'pî ya'tîtîponkon warantî. ²⁷Moropai Judeuyamî' pepînya Paapa maimu yawîrî iku'sa' wenai, amîrî'nîkon wanî imakui'pî pe eesepu'tî. Maasa pra inkamoro wanî pepîn imere pi'pî ya'tîsa'kon pe, moropai Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'tîtîponkon pe pra. Mîiwîni tîise imaimu yawîrî to' e'sa'. Tîise amîrî'nîkon imere pi'pî ya'tîsa'kon pe si'ma, moropai awe'menukasa' epu'nen pe si'ma, yawîrî pra awe'sa'kon. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe awanîkon eesepu'tî.

²⁸Mîrîrî ye'nen anî' wanî Judeu pe pu'kuru seru' pepîn imere pi'pî ya'tîsa' pe yairî? Mannankan Judeuyamî' tîmerekon pi'pî ya'tînenan? Kaane. Mîrîrî neken ku'nenan wanî pepîn Judeu pe pu'kuru. ²⁹Tîîse yaironkon Judeuyamî' wanî mannankan teesera'masen ton tîpî'pîkon ya'tînenan pe pra, tîîse itu'na to' yewan ya' etinyaka'ma'pî pe to' yeseru wanî, inkamoro wanî Judeu pe pu'kuru. Maasa pra Morî Yekaton Wannî esenyaka'masa' to' yewan miakanma pî'. Mannî' Moisés nurî'tîya yenupanto'ya ikupî eserîke pra awanî. Mîrîrî ye'nen inkamoro ye'ka pemonkonyamî' wanî Paapa napurîkon pe, pemonkonyamî' napurîkon pe pra.

3 ¹Judeuyamî' pî' tarîpai, o'non ye'ka pe esenumenkan pî' naatî? Judeuyamî' pepîn yentai pra to' wanî kai'ma esenumenkan pî' naatî? Yai pra tîmerekon pi'pî ya'tîsa'kon pe to' wanî tanne, î' pe pra rî awanî kai'ma eesenumenkakon? ²Kaane, Paapaya to' yeseru ton tîrî'pî mararî pra tiaronkon Judeuyamî' pepîn yentai. Maasa pra pena e'mai' pe Paapaya tîmaimu tîrî'pî Judeuyamî' pia, mîrîrî esa' pe to' e'to'pe.

³Tîîse tiaronkon Judeuyamî' wanî pîn mîrîrî yawîrî, innape ikupî to'ya pra awanî'pî. Yawîrî pra to' wanî ye'nen, î' taasa' tîuya yawîrî Paapaya ikupî pepîn ka'rî? ⁴Kaane, ikupîtiya. [Pemonkonyamî' pîika'tîiya taasa' tîuya yawîrî]. Seru'ye' pe Paapa wanî pepîn tiwin kin. Tîwîrî Paapa ko'mamî e'pai awanî yairon pe pu'kuru, teuren tamî'nawîronkon wanî tanne seru'ye' pe. A'kî, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man, tîpî' teeseurîmasen pe:

Paapa, amîrî wanî yairon pe pu'kuru teeseurîmasen pe.

Teuren taa to'ya tanne apî', yairon pepîn amîrî, taa to'ya ya, tîîse yairon pe pu'kuru awanî eeseputî,

Sl 51.4

taasai'ya man.

⁵Imakui'pî unkupî'pîkon wenai, utarumatîiya'nîkon pra awanî ya, morî pe Paapa e'to' eesera'ma. Mîrîrî ye'nen —Utaruma'tîiya e'pai pra awanî maasa pra imakui'pî unkupî'pî wenai morî pe Paapa e'to' era'ma pemonkonyamî'ya —taa to'ya. ⁶Tîîse kaane, mîrîrî warantî awanî pepîn. Yairon pe awanî ya, o'non ye'ka pe kin pemonkonyamî' yako'menkaiya e'painon? ⁷Tîîse anî'ya taa ya, seru' uurî e'to'ya, inî' panpî' morî pe Paapa e'to' moropai yairî awe'to' yenpo, aronne panpî' morî pe eesera'mato'pe. Mîrîrî ye'nen î' ton pe Paapaya uurî taruma'tî imakui'pî unkupî'pî wenai? ⁸Tiaronkon eseurîma anna pî'. Tiaron pe anna yenupa Pauloya. Taa to'ya see warantî: —Moriya imakui'pî ku'pai'nîkon man, mîrîrî kupî wenai morî iî'to'pe Paapa winîpai —taa to'ya. Tîîse î' pe pra rî taa to'ya. Epu'tî to'ya pepîn. Mîrîrî ye'nen inkamoro, mîrîrî warantî eeseurîma'san e'taruma'tî pe man, maasa pra itu'se to' e'sa' wenai.

Pemonkon Yairon Ton Pra Man Tiwin Kin

⁹Mîrîrî ye'nen morî pe panpî' uurî'nîkon Judeuyamî' era'ma Paapaya, manni'kan Judeuyamî' pepîn yentai kai'ma eesenumenkakon? Kaane,

maasa pra aasîrî ta'pîuya wai, imakui'pî pe tamî'nawîronkon wanî,
Judeuyamî' moropai Judeuyamî' pepîn. ¹⁰Î' kai'ma Paapa maimu
e'menukasa'ya taasa':

Tiwin kin anî' yairon pemonkon ton pra man.

¹¹ Tiwin kin anî' yairon epu'nen ton pra man.

Tiwin kin anî' ton pra man Paapa yarakkîrî tîko'mamî yuwanen.

¹² Tamî'nawîronkon wanî aminke tîwe'sanon pe Paapa pî'.

Mîrîrî wenai tamî'nawîronkon wanî î' pe pra rî.

Anî' morî kupî yuwanen ton pra man tiwin kin.

Sl 14.1-3; Sl 53.1-3; Ec 7.20

¹³ Inkamoro maimu wanî

isa'manta'pî pemonkon esa'rî'pî katasa' warantî.

Ikî pe awanî. Seru'ye' pe to' maimu wanî imakui'pî pe.

Moropai mîrîrî tîmaimukon ke

pemonkon wî' to'ya teeseurîmakon ke.

Mîrîrî to' eseurîmato' wanî

manni' îkiya ye'kansa' ya sa'mantan,

manni' kaisarî seru'ye' pe yenku'tînto' to'ya wanî.

Sl 5.9; 140.3

¹⁴ Mîrîrî to' mata yapai,

mararî pra imakui'pî pe to' eseurîmato' epa'ka.

Tonpakon mîi'ma to'ya tîmaimukon ke.

Sl 10.7

¹⁵ Inkamoroya ka'ne' pe tiaronkon taruma'tî

iwî tîuya'nîkon pîkîrî.

¹⁶ O'non poro to' taasarî'pîkon

tiaronkon taruma'tî to'ya.

¹⁷ Tiwin kin inkamoroya

morî pe e'nî tîwanmîra epu'tî pepîn.

Is 59.7,8

¹⁸ Moropai anî' esenumenka pepîn tiwin kin

Paapa nama tîuya'nîkon pî',

Sl 36.1

taasa' Paapa maimuya man.

¹⁹ A'kî, epu'tî'nîkon man uurî'nîkon Judeuyamî' pia î' kai'ma
tamî'nawîron panamanto' tîrî'pî Paapaya Moisés nurî'tî wenai. Itîrî'pîiya
—Inna, morî uurî —taa namai. Tîise, —Paapa pia imakui'pî uurî
—taato'pe, maasa pra tamî'nawîronkon pemonkonyamî' wanî imakui'pî
pe. ²⁰ Mîrîrî ye'nen anî' wanî pepîn morî pe Paapa rawîrî, Moisés
nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîwanî wenai. Tîise mîrîrîya imakui'pî pe
e'nîto' epu'tî emapu'tî.

Innape Iku'to' Wenai Yairi Enan Paapa Pia

²¹Tîise yairon pe pemonkon e'to'pe Paapaya neken ikupî, Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî e'nî wenai pra. Paapaya ikupî ekaremekî'pî penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî' nurî'tîya. Tarîpai eesepu'tî sîrîrî î' kai'ma Paapaya ikupî. ²²Paapaya pemonkon era'ma morî pe innape Jesus Cristo ku'toi'ya wenai. Mîrîrî kupîiya tamî'nawîronkonya innape ikupî wenai, anî' menkaiya pepîn. Tamî'nawîronkon se' kaisarî to' kupîiya. ²³Maasa pra Paapa pia tamî'nawîronkon pemonkonyamî'ya imakui'pî ku'sa'. Moropai imakui'pî tesarukon wenai morî pe itu'se Paapa e'to' eposa' to'ya pra awanî'pî. ²⁴Tîise morî pe tîwe'to' wenai Paapaya to' pîlka'tî tînmu Jesus Cristo wenai, î' ye'ma anî'ya wenai pra. Jesus Cristo sa'manta'pî pemonkonyamî' ye'mapa. Mîrîrî wenai imakui'pî to' nîkupî'pî mo'ka'pîiya. Mîrîrî ye'nen —Yairon pe awanîkon —taa Paapaya to' pî'. ²⁵Tînmu tîrî'pîiya aasa'mantato'pe. Tîmînî kamo'pî Cristoya imakui'pî to' e'to' mo'kato'pe. Innape ikupî to'ya wenai Paapaya to' era'ma yairon pe. Mîrîrî wenai yairon pe tîwanî ekaremekî'pîiya. Maasa pra penaronkon Cristo esenpo rawîrî esi'san nîkupî'pî imakui'pî wenai to' taruma'tîsai'ya pra man. Inîmîkî'pîiya tînmu iipî'pî pîkîrî. ²⁶Tîise tarîpai î' kai'ma yairon pe tîwe'to' ekaremekîiya Jesus Cristo nîkupî'pî wenai, mîrîrî yairon pe tîwe'to' wenai innape Jesus Cristo ku'nenan kupîiya yairî to' e'to'pe.

²⁷Mîrîrî yairî Paapaya ku'nîsa' wenai atapurî e'painon? Kaane, tiwin kin atapurî pepîn. Î' wani' awanî ye'nen? Î' yu'se Paapa wanî yairî e'nîto'pe? Morî unkupîkon wenai, iipia ko'mannî ka'rî? Kaane, mîrîrî wenai pra, tîise innape Jesus Cristo ku'to' uurî'nîkonya wenai, morî pe e'nî Paapa yarakkîrî. ²⁸Mîrîrî warantî era'ma'nîkon î' kai'ma pemonkon kupî Paapaya morî pe innape Cristo kupîiya wenai, Moisés nurî'tîya panamanto' yawîrî awe'to' wenai pra. ²⁹Anî' kin mîîkîrî Paapa? Mannî'kan Judeuyamî' neken Yepotorî ka'rî? Moropai mannî'kan Judeuyamî' pepîn Yepotorî nîrî ka'rî? Inna, seru' pepîn. Paapa mîîkîrî tamî'nawîronkon Yepotorî pe tîwe'sen. ³⁰Mîrîrî ye'nen Paapa wanî tiwin. Morî pe Judeuyamî' era'maiya moropai morî pe Judeuyamî' pepîn era'maiya nîrî, tîise innape Cristo kupî to'ya wenai. ³¹Tarîpai î' taa pe nai, Moisés nurî'tîya yenupanto' pî'? —Tîwî nasi. Inî' anetapai pra wai, maasa pra innape Jesus ku'nen uurî tarîpai —taa e'pai nai? Kaane, mîrîrî warantî taa e'pai pra man. Maasa pra innape Jesus ku'nen pe enansa' ye'nen, yawîrî ko'mannî emapu'tîiya.

Morî Pe Abraão Era'ma'pî Paapaya

Innape Tîku'toi'ya Wenai

4 ¹Î' taa e'painon penaron Abraão anna Judeuyamî' tamo nurî'tî pî'? Î' kai'ma morî pe eena'pî Paapa yarakkîrî? ²Abraão era'ma'pî Paapaya morî pe, morî inkupî'pî wenai pra. Inkupî'pî wenai morî pe iku'sa' Paapaya ya, aaturî'pî e'painon teuren tîise mîrîrî wenai pra. ³Tîise Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Abraãoya innape Paapa kupî'pî. Mîrîrî innape tîku'toi'ya wenai morî
pe era'ma'pî Paapaya.

Gn 15.6

taasai'ya man.

⁴A'kî, anî' esenyaka'ma'pî ya, tepe'pî yapisiya e'pai awanî. Mîrîrî itepe'pî
wanî ese ye'ka pe rî, epe'mîra tîtîsen warantî pra, eesenyaka'ma'pî yepe'pî
pe awanî. ⁵Î' kupî pî' teeseka'nunkai pra tîise, anî'ya innape Paapa kupî ya,
innape tîku'toi'ya wenai Paapaya era'ma morî pe, imakui'pî ku'sai'ya tanne
teuren tîise Paapaya morî pe mîîkîrî kupî. ⁶Mîrîrî warantî ekaremekî'pî Davi
nurî'tîya. Eeseurîma'pî manni'kan yairî Paapa nîkupî'san yekare pî'. Imakui'pî
to' nîkupî'pî wenai to' taruma'tîya pra awanî'pî. See warantî taasai'ya man:

⁷Taatausinpai manni'kan
imakui'pî to' nîkupî'pî
ku'sa' Paapaya tîîwanmîra.
Moropai tîronasai'ya'nîkon pî'
to' atausinpa.

⁸Taatausinpai inkamoro wanî,
maasa pra Paapaya to' nîkupî'pî imakui'pî wenai,
to' taruma'tî pepîn.

Sl 32.1,2

taasai'ya man.

⁹Sîrîrî atausinpanto' pî' Davi nurî'tî eseurîmato' wanî manni'kan
Judeuyamî' neken ton pe? Kaane, mîrîrî wanî manni'kan Judeuyamî' pepîn
ton pe nîrî. Maasa pra ta'pî Paapa maimu e'menukasa'ya tauya ne'tîkini:

—Abraãoya Paapa kupî'pî innape moropai mîrîrî pîkînsa',
morî pe Abraão kupî'pî Paapaya.

Gn 15.6

—taasai'ya man. ¹⁰Î' wani' awanî ye'nen Abraão era'ma'pî Paapaya yairî?
Pena Abraãoya tîmere pi'pî ya'tîsa' ye'nen, ka'rî? Kaane, mîrîrî ku'sai'ya
rawîrî aasîrî Paapaya taasa' Abraão pî': —Morî pe awanî. ¹¹Moropai morî
pe Paapaya Abraão ku'sa' tîpo, tîmere pi'pî pottî ya'tî'pî Abraãoya. Mîrîrî
inkupî'pî wanî'pî ekareme'nen pe. Î' kai'ma innape ikupîya wenai, yairî
Paapaya ikupî'pî ekareme'nen pe, maasa tîmere pi'pî pottî ya'tîsai'ya pra
tîise. Mîrîrî warantî Abraão wanî tamî'nawîronkon manni'kan innape
Paapa ku'nenan yunkon pe, teuren tîmerekon pi'pî ya'tîtîponkon pepîn.
Inkamoro ku'sa' Paapaya morî pe innape tîku'to' to'ya wenai, Abraão
ku'sa' tîuya warantî. ¹²Moropai awanî manni'kan tîmerekon pi'pî pottî
ya'tîtîponkon yunkon pe nîrî. Tîise mîrîrî ya'tîsa' to'ya wenai neken
pra, tîise î' kai'ma Abraão yeseru kupî to'ya wenai to' yunkon pe awanî,
innape Paapa ku'to' to'ya wenai. Pena tîmere pi'pî pottî ya'tî Abraãoya
rawîrî innape Paapa kupî'pî warantî to' wanî.

Î' Kupî Tîuya Ta'pî Tîuya Kupî Paapaya

Abraão Nurî'tî Yarakkirî

¹³Paapaya ta'pî Abraão nurî'tî pî' pena: —Sîrîrî pata tîrîuya pe wai apata pe moropai apayanyamî' rî'san pata pe nîrî. Mîrîrî ta'pî Paapaya Abraão pî' Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî awanî wenai pra. Tîise morî iku'sa' tîuya wenai Paapaya ta'pî, innape tîmaimu kupîiya ye'nen. ¹⁴Tîise Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî tîwe'sanon pia neken, —Sîrîrî pata esa' pe awanî pe man —taasai'ya pra man. Maasa pra mîrîrî warantî taasai'ya ya, innape iku'to' to'ya wanî e'painon î' pe pra rî. Moropai î' taato' Paapaya wanî e'painon î' pe pra. ¹⁵Maasa pra anî'ya yapisî pepîn Paapa winîpai, mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî pra awanî ye'nen. Tîise uurî'nîkon taruma'tî Paapaya pe man. Tîise mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' ton pra awanî ya, anî'ya epu'tî pepîn e'painon î' kai'ma imakui'pî pe tîwanî. [Tîise moro man]. Utaruma'tîkon Paapaya pe man. ¹⁶Tîise innape ikupî wenairî neken Paapaya itîrî uupia'nîkon. Mîrîrî pîkînsa' eesepu'tî î' kai'ma kai'ma epe'mîra Paapaya itîrî uupia'nîkon. —Itîrîuya —ta'pî Paapaya tamî'nawîronkon Abraão payannî'san pia. Mîrîrî kupîiya pepîn manni'kan neken Judeuyamî' Moisésya yenupanto' esanon pia, tîise manni'kan innape Paapa iku'nenan Abraõoya innape ikupî'pî warantî tîwe'sanon pia nîrî itîrî'pîiya. Maasa pra Abraão wanî tamî'nawîronkon uurî'nîkon innape iku'nenan yunkon pe. ¹⁷Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

—Abraão, akupîuya pe wai tu'kankon pemonkonyamî' tamokon pe

Gn 17.5

—ta'pîiya. Abraão nurî'tî wanî uyunkon pe, mîrîrî warantî î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî'pî Paapaya, manni' Paapa, innape Abraão nîkupî'pî, manni' Paapa isa'manta'san pîmî'sa'kanen, moropai manni' î' teesera'masen pepîn esera'ma emapu'tînen.

¹⁸Abraõoya innape ikupî tîuya wenai î' kupîiya nîmîkî'pî. Teuren î' pensa ikupîiya epu'tî ye'ka pe pra tîise inîmîkî'pîiya. Mîrîrî wenai tu'kankon pemonkonyamî' tamokon pe eena'pî. Î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya ta'pî see warantî:

—Apayanyamî' wanî pe man tu'ke

Gn 15.5

—ta'pîiya. ¹⁹Mîrîrî yai Abraão kono po wanî'pî eseuwarapo kono' 100 kaisarî. Tîise mîrîrî warantî si'ma eesenumenkato' e'pî'tî'pî î' kai'ma a'yeke'ton pe teenasa' pî', moropai î' kai'ma eesenumenkato'pî tîno'pî Sara pî', tînre ton yenpoiya pra awanî ye'nen. Tîise innape iku'toi'ya wanî'pî tîwîrîrî, iwanmîra eena pra. ²⁰Mîrîrî ye'nen Abraõoya innape iku'to' tîuya

kupî pra awanî'pî tîŵwanmîra. Moropai —Innape naka Paapaya ikupî pe nai —taiya pra awanî'pî. Tîŵse innape iku'toi'ya wanî'pî inî' panpî' meruntî ke. Moropai mîîkîrîya Paapa yapurî'pî. —Morî pe Paapa man —taapîtî'pîiya. ²¹Maasa pra meruntî ke Paapa wanî epu'tî'pîiya. Moropai tamî'nawîrî î' kupî ta'pî tîuya yawîrî ikupî Paapaya epu'tî'pîiya. Mîrîrî ye'nen inîmîkî'pîiya. ²²Mîrîrî ye'nen innape ikupî Abraôoya wenai —Morî pe mîîkîrî kupî'pî Paapaya —taato' e'menukasa' man. ²³Mîîkîrî ton pe neken awe'menukasa' pra awanî'pî tîŵse uurî'nîkon ton pe nîrî awe'menukasa' wanî'pî. ²⁴Maasa pra innape Paapa kupî'nîkon wenai, manni' Paapa Uyepotorîkon Jesus Cristo pîmî'sa'ka'tîpon kupî innape. Uurî'nîkon kupîiya yairî, innape Cristo kupî wenai. ²⁵Maasa pra Jesus rumaka'pî Paapaya aasa'mantato'pe umakuyikon unku'pî'pîkon wenai. Moropai mîîkîrî pîmî'sa'ka'pî Paapaya. Mîrîrî pîkînsa' yairî uurî'nîkon kupî Paapaya.

Morî Pe E'nî Paapa Yarakkîrî

5 ¹Tarîpai Paapaya uurî'nîkon ku'sa' yairî innape tîku'to' uurî'nîkon wenai. Teuren pena upî'nîkon eekore'masa' wanî'pî tîŵse Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai, teekore'mai pra eena'pî moropai aminke pra tarakkîrî e'nîto'pe ukupî'pîiya'nîkon. ²Moropai tarakkîrî ko'mannî emapu'tî'pîiya innape ikupî'nîkon wenai. Mîrîrî ya morî yapîsî pî' ko'mannî iwinîpai. Mîrîrî ye'nen atausinpansa' sîrîrî, tîwaranî e'nîto'pe uurî'nîkon kupî Paapaya ye'nen. Mîrîrî pî' ta'nîkon: —Morî pe man, Paapa. ³Moropai mîrîrî pî' neken pra tîŵse atausinpan nîrî tarî e'taruma'tînto' pî'. Maasa pra epu'tî'nîkon man e'taruma'tînto' wanî yapîtanîpî emapu'tînen pe. ⁴Mîrîrî yapîtanî'sa' ye'nen, inî' panpî' morî pe e'nî, Paapa wakîrî pe. Mîrîrî pîkînsa' inî' panpî' inîmîkî pî' e'nîto'kon tîrîiya. ⁵Mîrîrî warantî inîmîkî'nîkon tanne, Paapaya uurî'nîkon yenku'tî pepîn tiwin kin. Maasa pra Paapaya uurî'nîkon sa'nama'pî kure'ne. Morî Yekaton Wannî tîrî'pîiya uyewankon ya' aako'manto'pe. Mîîkîrî ko'mamî wenai, epu'tî î' kai'ma Paapaya usa'namakon kure'ne.

⁶Maasa pra pena uyentai'nîkon imakui'pî wanî tanne, Cristo sa'manta'pî uurî'nîkon ton pe. Manni' yai Paapa nîmenka'pî yai, aasa'manta'pî imakui'san, Paapa namanenan pepîn ton pe. ⁷A'kî, sa'me pu'kuru awanî, manni' yairon ku'nen pata'se' anî' eturumaka tîŵsa'mantapa. Yai pra moro naka nai tiaron pemonkon pata'se' ya' anî' eturumaka tîŵsa'mantato'pe morî pe awanî wenai. ⁸Tîŵse î' kai'ma Paapaya usa'namato'kon tîuya ekaremekî sîrîrî. Imakui'san pe uurî'nîkon wanî tîŵse, Cristo sa'manta'pî uurî'nîkon pîika'tîpa.

⁹Pakî'nan po Cristo sa'manta'pî yai, tîmînî kamo'pîiya. Mîrîrî wenai uurî'nîkon nîkupî'pî ye'masai'ya. Mîrîrî ye'nen morî pe uku'sai'ya'nîkon Paapa yarakkîrî. Kure'ne upîika'tîiya'nîkon. Moropai epu'tî'nîkon inî'rî Paapa ekore'ma pepîn upî'nîkon, utaruma'tîiya'nîkon pepîn, Cristo nîkupî'pî wenai. ¹⁰Teuren pena aminke e'nî'pî Paapa pî' teeyaton pe

e'ní ye'nen. Tîíse tîípia e'nîto'pe uurí'níkon mana'poka'píiya tînmu sa'manta'pí wenai. Tarípai uurí'níkon waní Paapa piawon pe pu'kuru. Mîrîrî warantí upíika'tí'píiya'níkon tînmu sa'mantato' wenai, moropai tíwîrî upíika'tíiya'níkon tîípia erepanní píkîrî. Maasa pra enen tînmu ko'mamí ye'nen. ¹¹Mîrîrî pí' neken pra atausinpan tîíse Paapa pemonkono pe e'ní pí' nîrî atausinpan, Uyepotoríkon Jesus Cristo níkupí'pí wenai. Maasa pra mîíkîríya uurí'níkon kupí'pí Paapa waníyakon pe, iipiawon pe pu'kuru e'nîto'pe.

Adão Yekare Moropai Cristo Yekare

¹²Pena e'mai'non warayo' Adão sa'manta'pí imakui'pí tînkupí'pí wenai. Mîrîrî pata pai imakui'pí ku'nenan pemonkonyamí' sa'manta tînkupí'píkon wenai. Mîrîrî píkînsa' tîísa'mantassen pe tamí'nawíronkon pemonkonyamí' waní. ¹³Pena maasa Moisés pia tîmaimu rumaka Paapaya pra tîíse, imakui'pí kupí'pí pemonkonyamí' ko'mamí'pí sîrîrî pata po. Tîíse Paapaya taasa' pra man to' pí': —Moisés pia untîrî'pí umaimu yawîrî awe'sa'kon pra naatîi —taasai'ya pra man, maasa itîísa' tîuya pra tíwaní ye'nen. ¹⁴Mîíwîni tîíse tamí'nawíronkon pemonkonyamí' waní'pí tîísa'mantassen pe sîrîrî, Adão nurí'tí waní'pí pata pai Moisés nurí'tí waní'pí píkîrî, maasa pra imakui'pí kupí'pí to'ya. Paapa maimu yawîrî pra Adão waní'pí warantí pra inkamoro waní'pí tîíse imakui'pí kupí'pí to'ya. Mîíkîrî Adão nurí'tí waní'pí manni' aapí kupí manni' ekareme'nen pe.

¹⁵Tîíse manni' epe'mîra Paapa nîtîrî uupia'níkon, mîrîrî waní pepín manni' Adão nurí'tí níkupí'pí warantí. Maasa pra epu'tí'níkon Adão níkupí'pí wenai tu'kankon pemonkonyamí' waní'pí tîísa'mantasanon pe, Adão nurí'tí sa'mantasa' warantí tíwe'sanon pe. Tîíse iní' panpí' epu'tí'níkon morí pe Paapa e'to' waní mîrîrî warantí pra. Maasa pra tiwinan níkupí'pí wenai, tu'kankon pemonkonyamí' píika'tí'pí Paapaya. Morí panpí' itîríiya epe'mîra, tiwinan warayo' wenai. Mîíkîrî waní Jesus Cristo pe. ¹⁶Moropai awaní tiaron pe Paapa nîtîrî uupia'níkon, mîíkîrî tiwinan warayo', Adão níkupí'pí imakui'pí warantí pra. Mîrîrî imakui'pí píkînsa' Paapaya uyenunto'kon waní'pí. Mîíwîni tîíse Jesus níkupí'pí wenai Paapaya ta'pí uurí'níkon pí' —Morí pe awaníkon —ta'píiya teuren kure'ne imakui'pí kupí típo. ¹⁷Inna seru' pepín mîíkîrî tiwinan warayo' níkupí'pí imakui'pí wenai tamí'nawíronkon pemonkonyamí' ena'pí tîsa'mantasanon pe. Tîíse itentai innape awaní tiaron warayo' manni' Jesus Cristo níkupí'pí wenai ipatíkarí pemonkonyamí' ko'mamí enen iipia. Tamí'nawíronkon mannankan morí pe Paapa níkupí'sanya í' kai'ma tîíko'manto'kon eporí Jesus Cristo wenai amenan pe tîíko'manto'kon yarakkîrî, mîrîrî epe'mîra intîrî tenapisíkon wenai.

¹⁸Mîrîrî ye'nen mîíkîrî tiwinan níkupí'pí imakui'píya tamí'nawíronkon pemonkonyamí' sa'manta emapu'tí'pí. Tîíse tiwinan níkupí'pí yairon

wenai to' e'pîika'tîto'kon ton tîrî'pîiya inî'rî to' sa'manta namai. Moropai to' ko'manto' ton tîrî'pîiya to' pia. ¹⁹A'kî, tiwinan warayo' Paapa maimu yawîron pepîn nîkupî'pî wenai, tamî'nawîronkon ena'pî imakui'san pe. Mîrîrî warantî nîrî tiwinan warayo' Paapa maimu yawîrî tîwe'sen nîkupî'pî wenai uurî'nîkon kupî Paapaya morî pe.

²⁰Moisésya yenupanto' wanî inî' panpî' imakui'pî pe e'nî epu'tî emapu'tînen pe, yawîrî e'nîsa' ye'nen. Tîise î' pensa imakui'pî pe e'nî epu'tî emapu'tîsai'ya ya, î' kai'ma umakuyikon yentai Paapa wanî epu'tî emapu'tîiya, epe'mîra upîika'tîiya'nîkon wenai. ²¹Mîrîrî warantî isa'manta'san pe uurî'nîkon wanî unkupî'pîkon imakui'pî wenai. Mîrîrî warantî nîrî Paapaya morî pe uku'sa'kon wenai uurî'nîkon wanî ipatîkarî enen tîiko'mansenon pe Uyepotorîkon Jesus Cristo nîkupî'pî wenai.

Î' Kai'ma Cristo Yarakkîrî Ko'mannîto'

6 ¹Mîrîrî ye'nen o'non ye'ka pe esenumenkan pî' naatî? Î' kupî'nîkon e'pai nai? Imakui'pî kupî pî' ka'rî ko'mannî, inî' panpî' morî pe Paapa e'to' enato'pe itentai? ²Kaane, mîrîrî ku'pai pra man. Maasa pra uurî'nîkon wanî isa'manta'pî warantî, imakui'pî ku'nen pe pra. Mîrîrî warantî e'nîpai'nîkon man imakui'pî kupî namai. ³Î' kai'ma innape awanî epu'nen amîrî'nîkon, î' pensa uurî'nîkon esenpatakona yai tiwin enanî'pî Cristo yarakkîrî. Mîrîrî ye'nen esenpatakonanto'ya ekaremekî î' kai'ma Cristo sa'mantasa' warantî uurî'nîkon sa'manta'pî nîrî yarakkîrî. ⁴Mîrîrî warantî Cristo esu'na'tî'pî warantî uurî'nîkon esu'na'tî'pî nîrî yarakkîrî. Moropai Cristo pîmî'sa'ka'pî Paapaya isa'manta'san kore'tapai tîmeruntîri ke. Mîrîrî warantî nîrî uurî'nîkon e'mî'sa'ka'pî, uurî'nîkon ko'manto'pe amenan pe uyeserukon e'to'pe.

⁵Inna, seru' pepîn uurî'nîkon sa'manta'pî Cristo yarakkîrî, î' kai'ma Cristo sa'manta'pî manni' warantî. Moropai tîisa'manta tîpo, Cristo e'mî'sa'ka'pî warantî uurî'nîkon nîrî e'mî'sa'ka'pî yarakkîrî. ⁶Mîrîrî ye'nen inî'rî manni' uyeserukon rî'pî penaro' uyewankon ya' tîwe'sen yawîrî pra uurî'nîkon enasa'. Pakî'nan po Cristo sa'manta'pî warantî sa'mantansa' ye'nen, inî'rî imakui'pî anku'pai pra enansa'. Mîrîrî warantî aataretî'ka'pî. Mîrîrî ye'nen uyentai'nîkon imakui'pî ena pepîn tiwin kin. ⁷Maasa pra anî' sa'mantasa' ya Cristo yarakkîrî, mîîkîrî wanî imakui'pî yentai. Itesa' pe imakui'pî wanî pepîn, yawîrî aako'mamî namai.

⁸Isa'manta'san pe e'nî ye'nen Cristo yarakkîrî, yarakkîrî nîrî ko'mannî. Innape awanî. ⁹Moropai epu'tî'nîkon man Cristo e'mî'sa'ka'pî sa'mantanto' winîpai. Mîrîrî ye'nen inî'rî aasa'manta pepîn, sa'mantanto' yentai eenasa' ye'nen. ¹⁰Tîisa'manta yai, aasa'manta'pî tiwin ite'ka imakui'pî unkupî'pîkon yaretî'kapa kai'ma tamî'nawîrî. Moropai aako'mamî tarîpai ipatîkarî Paapa wakîri pe pu'kuru.

¹¹Mîrîrî warantî nîrî amîrî'nîkon e'kupî isa'manta'pî warantî awanîkonpa imakui'pî kupîya'nîkon namai, tîise Paapa wakîri pe

awaníkonpa, maasa pra Jesus Cristo yarakkîrî aako'mamîkon ye'nen. ¹²Mîrîrî ye'nen ayentai'nîkon imakui'pî ena kî'tîtî. Ayeserukon rî'pî penaro' yawîrî ikupîya'nîkon kai'ma ke'tî. ¹³Mîrîrî warantî imakui'pî pata'se' ton tîrîya'nîkon e'pai pra man, tîise eturumakatî neken Paapa pia, itu'se tîwe'to' ku'to'peiya amîrî'nîkon yarakkîrî, ipemonkono pe awanîkon ye'nen. Maasa pra amîrî'nîkon wanî'pî pena isa'manta'san pe, tarîpai amîrî'nîkon kupî'pîiya enen tîiko'mansenon pe. Mîrîrî ye'nen iipia eturumakatî tamî'nawîrî morî ku'nenan pe awanîkonpa. ¹⁴Tarîpai inî'rî ayesa'kon pe imakui'pî ko'mamî pepîn, ayentai'nîkon eena pepîn. Maasa pra amîrî'nîkon ko'mamî pepîn Moisésya yenupanto' rî'pî kupî pî, tîise aako'mamîkon tarîpai morî pe Paapa e'to' ya'.

Paapa Poitîrî Pe E'nî

¹⁵Tauya apî'nîkon. Moisésya yenupanto' yawîrî pra enansa' ye'nen, imakui'pî kupî'nîkon e'painon morî pe Paapa e'to' ya' enansa' ye'nen? Kaane, tiwin kin ikupî eserîke pra man. ¹⁶Maasa pra epu'nenan amîrî'nîkon morî pe. Anî' eturumakasa' ya, tesa'kon yenya', mîîkîrî ko'mamî ipoitîrî pe. Tîwîrî itesa'ya itu'se tîwe'to' yawîrî iku'to'peiya yaipontî ko'mannîpî. Mîrîrî warantî amîrî'nîkonya imenka e'pai awanî tarîpai. Imakui'pî kupî pî' aako'mamîkon ya, inyakano'pî wanî sa'mantanto'pe. Mîîwîni pra Paapa maimu yawîrî aako'mamîkon ya, amîrî'nîkon kupîiya yairon pe pu'kuru aako'mamîkonpa. ¹⁷Tîise taa annaya, morî pe pu'kuru Paapa man. Maasa pra amîrî'nîkon wanî'pî pena imakui'pî maimu yawîrî tîwe'sanon pe. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Paapa maimu yawîrî tîwe'sanon pe tamî'nawîrî ayewankon ke. Maasa pra eesenupa'pîkon ipî' mîrîrî yapisî'pîya'nîkon. ¹⁸Amîrî'nîkon piika'tî'pîiya imakui'pî winîpai amo'kakonpa. Moropai amîrî'nîkon ena'pî Paapa poitîrî pe. Manni' yairon itu'se Paapa e'to' ku'nen pe eena'pîkon.

¹⁹Eseurîma sîrîrî mîrîrî to' poitîrî pî', maasa pra mararî neken epu'nen pe awanîkon ye'nen. A'kî, pena amîrî'nîkon wanî imakui'pî poitîrî pe. Eeturumakasa'kon wanî'pî tamî'nawîrî imakui'pî si'ta kupî pî' aako'mamîkonpa. Tarîpai tauya, eturumakatî Paapa poitîrî pe, aako'manto'kon e'to'pe morî pe, Paapa yarakkîrî, imakui'pî ton pra. ²⁰Pena imakui'pî kupî pî' awanîkon yai, tiwin kin î' pensa itu'se Paapa e'to' yawîrî iku'sa'ya'nîkon pra naatîi. ²¹Pena mîrîrî kupî pî' aako'mamîkon yai, î' morî yapisî'pîya'nîkon? Yapisîya'nîkon pra naatîi, tîise eesewankono'manto'kon neken awanî'pî tîweppe'se. Maasa pra mîrîrî ku'sa' miakanno'pî wanî mîrîrî sa'mantanto'pe. ²²Tîise mîrîrî winîpai amîrî'nîkon epa'ka'pî imakui'pî yapai. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Paapa pemonkono pe pu'kuru. Mîrîrî ye'nen morî eporîya'nîkon. Maasa pra aako'manto'kon yeseru wanî Paapa ton pe î' anku'pai eesepu'tîkon. Moropai mîrîrî miakanno'pî wanî epu'tîya'nîkon ipatîkarî ko'mannîto'pe. ²³Maasa pra imakui'pî kupî pî' ko'mannîto'

miakanno'pî wanî mîrîrî sa'mantanto'pe. Tîise uupia'nîkon Paapa nîrîrî epe'mîra, manni' Uyepotorîkon Jesus Cristo yarakkîrî ko'mannî wenai, mîrîrî miakanno'pî wanî mîrîrî ipatîkarî enen ko'mannîto'pe.

Wîrî' Etinyoma'pî Yekare

7 ¹Tarîpai, î' kai'ma tauya sîrîrî? Amîrî'nîkon wanî penaronkon atamokon yenupanto' epu'nenan pe. Mîrîrî yawîrî e'nîpai awanî enen ko'mannî pîkîrî. ²See warantî awanî. Wîrî' tinyoma'pî ko'mamî e'pai awanî tînyo yarakkîrî neken, mîrîrî ayeserukon yawîrî. Î' pensa enen tînyo ko'mamî pîkîrî yawîrî awanî e'pai awanî. Tîise tînyo sa'manta'pî tîpo, eeturumaka tiwînsarî inî'rî yarakkîrî awanî pepîn. ³Tîise mîrîrî warantî pra tînyo sa'mantasa' pra tîise, wîrî' wanî ya tiaron warayo' yarakkîrî, imakui'pî kupî mîkîrîya mîrîrî. Tîise tînyo sa'manta'pî tîpo, tiaron warayo' yarakkîrî eetinyoma ya, mîrîrî wanî pepîn imakui'pî pe, maasa pra inyo sa'manta'pî ye'nen.

⁴Mîrîrî warantî awanî amîrî'nîkon yarakkîrî, uyonpayamî'. Maasa pra pena Moisés nurî'tîya yenupanto' awanî'pîkon. Tîise Cristoya aku'sa'kon mîrîrî yentai maasa pra pena Cristo sa'manta'pî yai, amîrî'nîkon sa'manta'pî nîrî yarakkîrî kai'ma. Tarîpai amîrî'nîkon wanî Cristo pemonkono pe. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon wanî imîrî pe, Cristo manni' Paapa nîmî'sa'ka'pî, mîkîrî yarakkîrî aako'manto'pe. Moropai aako'mamîkon morî pe ayeserukon Paapa ton pe. ⁵Maasa pra pena ko'mannî'pî imakui'pî itu'se e'nîto' yawîrî ikupî pî', Moisés nurî'tîya yenupanto' epu'tîi'ma pra. Tîise mîrîrî epu'sa' yai, inî' panpî' imakui'pî anku'pai e'nîto' epu'tî'pî. Moropai mîrîrî kupî'pî wenai epu'tî'pî mîrîrî miakanno'pîya sa'mantanto'pe. ⁶Tîise tarîpai uurî'nîkon wanî imo'kasa' pe mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' winîpai, maasa pra isa'manta'san pe e'nî'pî, mîrîrîya uurî'nîkon yaipontî pepîn inî'rî. Tîise mîrîrî winîpai emo'kannî'pî, Paapa wakîri pe e'nîto'pe. Pena Moisés nurî'tîya yenupanto' yawîrî pra tîise, Morî Yekaton Wannîya upîika'tîkon amenan pe ko'manto'pe Paapa wakîri pe.

Moisés Nurî'tîya Yenupanto'ya

Imakui'pî Pe E'nîto' Yenpo

⁷Moriya î' kai'ma eesenumenkakon Moisés nurî'tîya yenupanto' pî'. Mîrîrî wanî kupîya'nîkon imakui'pî pe? Kaane, mîrîrî wanî pepîn imakui'pî pe. Maasa pra mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' wenai, imakui'pî pe uurî e'to' epu'tî'pîuya. Sîrîrî mîrîrî ton pra awe'sa' ya, î' kai'ma imakui'pî pe e'to' epu'tî'pîuya e'painon? Mîrîrî wenai epu'tî'pîuya maasa pra ta'pîya:

—Tiaronkon ayonpa yemanne yu'se pra e'kî

Êx 20.17; Dt 5.21

—ta'pîiya upî'. ⁸Tîîse mîrîrî etasau'ya pe, epu'tî'pîuya imakui'pî pe awanî, tiaron yemanne yu'se wanî ye'nen. Mîrîrî warantî Moisés nurî'tîya yenupanto'ya uyenumenka'pî. Tîîse mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' ton pra awe'sa' ya, î' kai'ma imakui'pî pe e'to' epu'tî'pîuya pepîn e'painon. ⁹Pena uuko'mamî'pî Paapa wakîri pe kai'ma maasa Moisés nurî'tîya yenupanto' etauya pra awanî yai. Tîîse etasau'ya tîpo, epu'tî'pîuya î' kai'ma imakui'pî pe uurî wanî. Maasa pra mîrîrî yawîrî pra wanî ye'nen. ¹⁰Moropai Paapa piapai aminke wanî epu'tî'pîuya. Teuren Moisés nurî'tîya yenupanto' tîrî'pî Paapaya, yawîrî tîiko'mansen ko'manto'pe Paapa pia ipatîkarî, upîika'tîiya pra awanî'pî. Maasa pra mîrîrî yawîrî uuko'mamî eserîke pra awanî ye'nen. Mîrîrî wenai iipiapai uuko'mamî ipatîkarî epu'tî'pîuya. ¹¹Maasa pra imakui'pîya uyenu'tî'pî Moisés nurî'tîya yenupanto' wenairî. Mîrîrî yawîrî wanî wenai ipatîkarî uuko'mamî kai'ma esenumenka tanne umo'ka'pîiya Paapa piapai, yawîrî pra wanî ye'nen. ¹²A'kî, Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî morî pe. Moropai yawîrî ko'mankî ta'pîiya wanî yairî morî pe ko'mannîto'pe yawîrî. ¹³Mîrîrî taasai'ya tanne, mîrîrî morî pe tîwe'senya sa'mantanto' enepî'pî uupia? Kaane, tiwin kin mîrîrîya sa'mantanto' ene'sa' pra man, tîîse imakui'pî yu'se e'to'ya ene'sa'. Paapa nî'tîrî'pî unku'pî ton ku'sau'ya pra wanî wenai mararî pra imakui'pî pe uyera'ma Paapaya epu'tî'pîuya.

**Morî Kupî Yu'se E'nî Tanne
Imakui'pî Kupî pî' Ko'mannîto'**

¹⁴Epu'tî'nîkon man unku'pîkon ton Moisés nurî'tîya yenupanto' wanî'pî Morî Yekaton Wannî winîpai. Tîîse uurî wanî pemonkon pe. Moropai eturumaka imakui'pî yu'se e'to' ku'to'peuya. Mîrîrî ye'nen uyentai imakui'pî enasa', uyesa' pe eenasa'. ¹⁵Mîrîrî ye'nen î' kupîuya epu'tîuya pra awanî. Maasa pra î' itu'se pra e'to' kupîuya uwakîri pe, itu'se e'to' kupîuya pra tîîse. ¹⁶Anku'pai e'to' pepîn kupîuya tauya ya, mîrîrî wenai eesepu'tî, innape Paapa nî'tîrî'pî unku'pîkon ton wanî yairî. ¹⁷Maasa pra uyeseru yenpoiya ye'nen, uurîya mîrîrî kupî pepîn tîîse uyewan ya' tîwe'sen, imakui'pîya ikupîuya emapu'tî. ¹⁸Maasa pra epu'tî pî' wai, morî ton pra awanî uyewan ya', tîîse uyewan ya' wanî uyeseru penaro'. Teuren morî anku'pai esenumenka tanne, tîîse ikupîuya pepîn. ¹⁹Anku'pai pra e'to', mîrîrî neken kupîuya. Mîrîrî ye'nen morî anku'pai esenumenkato' kupîuya pra awanî tîîse, imakui'pî anku'pai pra esenumenkato' mîrîrî neken kupîuya. Mîrîrî warantî uyeseru wanî. ²⁰Tîîse anku'pai pra e'to' kupîuya ya, uurîya ikupî pepîn mîrîrî. Tîîse imakui'pî tîiko'mansen uyewan ya' wenai ikupîuya.

²¹Mîrîrî warantî î' esuwa'ka epu'tî pî' wai uyarakkîrî. Î' pensa morî kupî pî' esenumenka tanne, mîrîrî kupîuya pra imakui'pî neken kupîuya. ²²Teuren î' kai'ma unku'pî ton pe Paapa eseurîma'pî wanî uwakîri pe

pu'kuru. ²³Tîîse tiaron uyeseru era'mauya, mîrîrî uya' tîîko'mansen. Morî anku'pai wanî tanne ikupîuya pra awanî emapu'tînen. Mannî' uya' tîwe'senya uyentai imakui'pî ena emapu'tî. ²⁴Mîrîrî pîkînsa' kure'ne esewankono'masa' wanî, imakui'pî wanî ye'nen. Anî'ya see umo'ka e'paignon imakui'pî kupî pî' uuko'manto' winîpai, mannî' sa'mantanto' ya' uyaanen winîpai? ²⁵Tîîse epu'tî pî' wai, moro awanî tiwinan, Uyepotorîkon Jesus Cristo. Mîrîrî ye'nen tauya Paapa pî': —Morî pe man, maasa pra Jesus Cristo wenai upîika'tîsa'ya ye'nen —tauya.

Sîrîrî warantî uuko'manpîti. Esenenmenkato' ya' itu'se Paapa e'to' anku'pai e'pîti teuren, tîîse moro awanî uuko'manto' ya', itu'se Paapa e'to' pepîn uyentainon.

Morî Yekaton Wannî Wanî Uyesa'kon Pe

8 ¹Tarîpai inî'rî î' ton pra man tiwin kin mannankan Jesus Cristo yarakkîrî tîwe'sanon sa'mantato' ton. ²Maasa pra Morî Yekaton Wannî Paapa nîrîrî'pîya to' mo'kasa' ye'nen sa'mantanto' yapai. Mîîkîrîya ko'mannîto' ton tîrî'pî Jesus Cristo yarakkîrî ko'mannî'nîkon wenai. Mîrîrî ye'nen uurî'nîkon mo'ka'pîiya imakui'pî yapai moropai sa'mantanto' yapai epu'tî'nîkon. ³Mîrîrî Moisés nurî'tîya yenupanto' nîmo'ka eserîkan pepîn a'tu'mîra e'nî wenai. Mîrîrî uyeserukon imakui'pî kupî pî' ko'mannî emapu'tînen mo'ka'pî Paapaya. Imo'ka'pîiya see warantî. Tiwinan tînmu yarima'pîiya sîrîrî non pona. Aaipî'pî pemonkon pe eesenpo'pî uurî'nîkon warantî. Mîrîrî imakui'pî pe e'nîto' yaretî'kapa kai'ma aaipî'pî. ⁴Paapaya mîrîrî kupî'pî Moisés yenupanî'pî yawîrî e'nîto'pe'nîkon kai'ma. Tîîse yawîrî ko'mansa' pra awanî. Tîîse ko'mannî'nîkon î' kai'ma Morî Yekaton Wannî Paapa nîrîrî'pîya uyenu'pîkon yawîrî. Inî'rî ko'mannî pepîn uyeserukon itu'se e'nîto' yawîrî.

⁵Maasa pra ko'mannî'nîkon ya uyeserukon unku'pîkon ko'mannîpî pî' esenumenkan pî'. Esenenmenkato' wanî mîrîrî pe rî. Tîîse esenumenkan ya î' kai'ma Morî Yekaton Wannî nîkupî pî' mîrîrî wanî itu'se awe'to' yawîrî. ⁶Tîîse î' kai'ma itu'se e'nîto' yawîrî esenumenkan pî' ko'mannî'nîkon ya, mîrîrî esenumenka'nî'pî miakanmaiya sa'mantanto' ke. Tîîse î' kai'ma Morî Yekaton Wannî esenumenka warantî esenumenkan ya, mîrîrî wanî ko'mannîto'pe moropai tîîwanmîra e'nîto'pe. ⁷Mîrîrî ye'nen itu'se tîwe'to'kon yawîrî teesenumenkasanon pemonkonyamî'ya Paapa yapurî pra awanî mîrîrî. Tîîse Paapa yeyaton pe to' ko'mamî mîrîrî, maasa pra tesarukon yawîrî to' ko'mamî ye'nen, Paapa maimu yawîrî ikupî to'ya eserîke pra awanî ye'nen. ⁸Mîrîrî ye'nen itu'se tîwe'to'kon yawîrî to' ko'mamî wenai Paapa wakîri pe to' wanî pepîn tiwin kin.

⁹Tîîse amîrî'nîkon ko'mamî pepîn mîrîrî warantî ayeserukon rî'pî kupî pî'. Tîîse aako'mamîkon î' kai'ma itu'se Morî Yekaton Wannî e'to' yawîrî, innape ayewankon ya' Morî Yekaton Wannî Paapa nîrîrî'pî ko'mamî ye'nen. Tîîse

anî' wanî ya, manni' Morî Yekaton Wannî Cristo nîîrî'pî ton pra itewan ya', ipemonkono pe awanî pepîn. ¹⁰Tîise ayewankon ya' Morî Yekaton Wannî ko'mamî ye'nen teuren tîisa'mantassen pe awanîkon tanne, amakuyikon wenai, tîise Morî Yekaton Wannî Paapa nîîrî'pî wanî tîiko'mansen pe. Maasa pra amîrî'nîkon ku'sa' tîuya ye'nen yairî Paapa piawon pe. ¹¹Mîîkîrî Morî Yekaton Wannî Paapa winîpainon ko'mamî ya ayewankon ya', Paapa, Jesus pîmî'sa'ka'tîpon sa'mantanto' winîpai, mîîkîrîya morî aako'manto'kon tîrî nîrî, manni' ayewankon ya' tîiko'mansen wenai ikupîiya.

¹²Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', unkupîkon ton moro man, Paapa poitîrî pe e'nî ye'nen. Inî'rî pena ikupî pî' ko'mannî'pî yawîrî ko'mannî e'pai pra man. ¹³Î' wani' awanî ye'nen ayeserukon rî'pî kupî pî' aako'mamîkon ya, aasa'mantakon. Tîise Morî Yekaton Wannî Paapa nîîrî'pîya apîika'tîkon ya, mîrîrî eesenumenkato'kon ayeserukon winîpai amîrî'nîkon sa'manta pepîn tîise enen aako'mamîkon. ¹⁴Maasa pra tamî'nawîronkon manni'kan Morî Yekaton Wannî Paapa nîîrî'pî pia tîiko'manto'kon rumakatîponkon inkamoro wanî Paapa munkî pe pu'kuru. ¹⁵Maasa pra Morî Yekaton Wannî Paapa nîîrî'pî amîrî'nîkon pia eranne' pe inamakonpa pra tîise Morî Yekaton Wannî tîrî'pîya tînmuku pe aku'to'peiya'nîkon. Moropai tînmuku pe aku'sa'kon Morî Yekaton Wannîya pata pai taaya'nîkon Paapa pî': —Paapa, uyun amîrî —taaya'nîkon ayunkon pe eenasa' ye'nen. ¹⁶Morî Yekaton Wannî Paapa nîîrî'pî ko'mamî uyewankon ya' wenai, ta'nîkon: —Uurî tarîpai Paapa munmu. Moropai Morî Yekaton Wannîya nîrî taa: —Amîrî wanî Paapa munmu pe —taiya. ¹⁷Maasa pra uurî'nîkon wanî in mukuyamî' pe. Mîrîrî ye'nen î' pensa tîpemonkonoyamî' pia morî tîrîiya yai, uurî'nîkonya nîrî yapisî. Moropai Cristo e'taruma'tî'pî warantî tîwe'taruma'tîi ko'mannî'sa' ya, î' pensa Cristo pia tîntîrî pe tînkoneka'pî tîrîiya yai, uurî'nîkon nîrî wanî iipia yapi'to'pe. Mîrîrî wenai morî yapisîiya kaisarî uurî'nîkonya nîrî inapisî yonpa yapisî.

Î' Kai'ma Tiwinano'pî Wei Yai E'nî Pe Nai

¹⁸Eesenumenka î' kai'ma tarî e'taruma'tînto' pî'. Mîrîrî wanî mararî neken taataretî'kasen pe. Tîise maasa panpî' era'ma'nîkon kupî sîrîrî kure'nan mîrîrî yentainon morî esera'ma kupî sîrîrî. ¹⁹Maasa panpî' tiwinano'pî wei yai Paapaya tînmukuyamî' pe e'nî yenpo kupî sîrîrî. Mîrîrî nîmîkî pî' tamî'nawîronkon Paapa nîkupî'san sîrîrî pata ponkon ko'mamî sîrîrî. Moropai o'ma'kon tarî non po tîwe'sanon tîiko'mansenonya inîmîkî ko'mannîpî sîrîrî. ²⁰Maasa pra sîrîrî pata po Paapa nîkupî'pî wanî morî pe pra. Teuren pena morî pe awanî'pî. Mîrîrî tîpo imakui'pî pe eena'pî. Tîise mîrîrî warantî itu'se tîwanî ye'nen Paapaya ikupî'pî tîwîrîrî awe'ku'sa' pra man mîrîrî warantî. ²¹Tîise Paapaya ta'pî: —Tiwinano'pî wei yai aataretî'ka pe man. Inî'rî aako'mamî pepîn mîrîrî warantî tîise eetinyaka'ma. Mîrîrî yai morî pe eena kupî sîrîrî morî pe Paapa munkîyamî' eena kaisarî morî pe Paapaya ikupî.

²²Epu'tí'níkon man sîrîrî tîpo see tamî'nawîron Paapa nîkupî'pî eseka'nunka ko'mannîpî ne'ne' pe tîwe'to' pî', manni' wîrî' eseka'nunka ko'mannîpî tînre yenpo tîuya yai eesempo pîkîrî aako'mamî warantî. ²³Mîrîrî Paapa nîkupî'pî tamî'nawîronya neken tîmoron epu'tî pepîn tîise uurî'níkon nîrî manni'kan Paapa nîtîrî'pî Morî Yekaton Wannî yapisîtíponkonya nîrî tîmoronkon epu'tî ko'mannîpî. Paapaya Morî Yekaton Wannî tîrî'pî uurî'níkon pia e'mai' pe. Tîise mîrîrî yai tamî'nawîrî morî pe uurî'níkon ku'sai'ya pra man. Mîrîrî ye'nen tiwin wei ikupî tîuya ekareme'nen pe neken, Paapaya itîrî'pî uyewankon ya'. Mîrîrî ye'nen î' pensa Paapaya ikupî nîmîkî pî' ko'mannî sîrîrî. Morî pe tînmukuyamî' kupîiya weiyu yai Paapaya morî pe ukupíkon kupî sîrîrî. ²⁴Î' wani' awanî ye'nen kin iwaikkatoí pe uurî'níkon e'pîika'tîsa' sîrîrî, inîmîkî pî' ko'mannî temapu'tîi. Tîise aapia'níkon tamî'nawîrî awe'pîika'tîsa'kon kai'ma eesenumenkakon mîrîrî? Kaane, maasa e'pîika'tînsa' pra man tamî'nawîrî mîrîrî ye'nen inîmîkî pî' ko'mannî'níkon sîrîrî. Mîrîrî warantî tamî'nawîrî e'pîika'tîsan pe e'nî ya, inîmîkî pî' ko'mannî pepîn e'painon. ²⁵Mîrîrî ye'nen inîmîkî pî' ko'mannî'níkon sîrîrî manni' uurî'níkon nera'ma'pî pepîn weiyu erepamî nîmîkî pî' ko'mannî'níkon sîrîrî teeseta'kai pra.

²⁶Mîrîrî warantî Morî Yekaton Wannî Paapa nîtîrî'pîya uurî'níkon pîika'tî. A'tu'mîra uurî'níkon epu'tî tîuya wenai upîika'tîiya'níkon. Î' kai'ma Paapa yarakkîrî eseurîmanpai e'nî tanne eseurîman eserîke pra awanî tîise mîikîrî Morî Yekaton Wannî eseurîma Paapa yarakkîrî î' ankapai e'nîto' epu'tîiya. Mîrîrî ekaremekîiya teeseka'nunkai uurî'níkon ton pe. Esatîiya Paapa pî' uurî'níkon ton pe. Mîrîrî warantî uurî'níkon pîika'tîiya. ²⁷Moropai Paapa wanî pemonkonyamî' yewan era'manen pe inepu'tî pe awanî. Moropai Morî Yekaton Wannî esenumenkato' epu'nen pe nîrî awanî. Mîrîrî ye'nen î' kai'ma tîpemonkonoyamî' ton pe î' esatîiya epu'tîiya. Moropai mîrîrî inesatî wanî itu'se tîwe'to' yawîrî epu'tî Paapaya.

²⁸A'kî, epu'tí'níkon man, tamî'nawîrî î' teesuwa'kasen manni'kan Paapa yapurînenan yarakkîrî mîrîrî pî' Paapa esenyaka'ma morî pe manni'kan kupîpa. Mîrîrî kupîpa kai'ma uyarakkîrî'níkon uurî'níkon yanno'pîiya. Î' kai'ma itu'se tîwanî yawîrî ikupîpa kai'ma. ²⁹Maasa pra pena pata pai tîmîrî pe Paapaya menkannî'pî moropai upantaka'pîiya'níkon tînmu warantî uurî'níkon enato'pe kai'ma mîrîrî kupî'pîiya. Moropai mîrîrî ku'sa' tîuya tîpo tînmu wanî e'mai' pe uruinankon pe uurî'níkon wanî ita'mi'san pe. ³⁰Mîrîrî warantî uyanno'pîiya'níkon moropai upantaka'pîiya'níkon. Uyanno'pîiya'níkon neken pepîn tîise ukupî'pîiya'níkon morî pe uurî'níkon e'to'pe. Yairî uurî'níkon e'to'pe neken pra tîise tarakkîrî morî yapisî tînmuya yai yarakkîrî uurî'níkonya morî yapi'to'pe ikupî'pîiya. Mîrîrî warantî e'nîto'pe ikupî'pî Paapaya.

**Uyepotoríkon Jesus Cristo Wenai
Paapaya Usa'namato'kon**

³¹Tamî'nawíron mîrîrî Paapa níkupî'pî pî' í' ta'níkon e'painon? Paapaya uurî'níkon píika'tísa' tanne, aní' waní e'painon uyentai'níkon Paapa yarakkîrî e'ní tanne? Í' ton pra man. ³²Mîíkîrî Paapaya taasa' pra man tiwin kin see warantî: —Unmu tiwinan yarimauya pepîn aasa'mantato'pe inkamoro ton pe —taasai'ya pra man. Tîíse itîrî'pîiya i'nînma ye'ka pe pra tamî'nawíronkon uurî'níkon ton pe. Mîíkîrî tînmu tîísa' tîuya pata pai tamî'nawíron morî tîríiya pepîn e'painon uupia'níkon? Itîríiya. ³³Aní' kin eseuríma e'painon uurî'níkon Paapa nîmenka'san winíkîi Paapaya rî ta'pî aní' eseuríma pepîn to' winíkîi maasa pra yairî pu'kuru unkupî'san inkamoro. ³⁴Aní'ya taa eseríke pra man uurî'níkon pî': —Imakui'pî ku'sa' to'ya —taiya ya upî'níkon, í' pe pra rî awanî. Í' wani' awanî ye'nen? Maasa pra Cristo sa'manta'pî uurî'níkon ton pe moropai awe'mî'sa'ka'pî isa'manta'san kore'tapai. Mîíkîrî waní enen Paapa meruntîrî winí eereutasa'. Mîíkîríya esatî ko'mannîpî Paapa pî' uurî'níkon ton pe. ³⁵Mîrîrî ye'nen o'non pîkîrî see Cristoya usa'namato'kon kí'pî waní sîrîrî? E'taruma'tînto' pîkîrî ka'rî? Kaane, sa'man tíwe'sen upona'níkon pîkîrî ka'rî? Tiaronkon pemonkonyamî'ya utaruma'tîto'kon pîkîrî? Emi'ne ita're' pra e'ní pîkîrî? Í' ton pra itemanne ton pra e'ní pîkîrî? Nari' ya' ko'mannî pîkîrî, sa'mantanto' upona'níkon teerepansen pîkîrî ka'rî? Kaane, tîwîrîrî uupia'níkon aako'mamî ipatîkarî. ³⁶Mîrîrî warantî e'taruma'tînto' pî' Paapa maimu e'menukasai'ya taasa' man see warantî:

Awenai anna, apemonkonoyamî' waní sîrîrî
nari' ya' sa'mantanto' ya' wei kaisarî.
Mîrîrî ye'nen anna koneka pî' to' man
manni' carneiro aasa'manta ton weiyu yai warantî

Sl 44.22

taasai'ya man. ³⁷Mîrîrî warantî awe'kupî tanne, tamî'nawíron mîrîrî yentai e'nîto'pe ukupîiya'níkon, mîíkîrî manni' uurî'níkon sa'namatîponya. ³⁸A'kí epu'tî pî' wai seru'ye' pe pra. Í'ya tiwin kin uurî'níkon pantaka pepîn moropai umo'kaiya'níkon eseríke pra awanî Paapa, usa'namatîponkon yenya pai. Sa'mantanto'ya moropai enen ko'mannîto'ya moropai ka' po tîíko'mansenon inseríyamî'ya, moropai tarî ipíkku pe tíwe'sanonya moropai Makui pemonkonoyamî'ya moropai sîrîrípe eesera'ma ko'mannîpî manni'ya moropai maasa eesera'ma kupî manni'ya uurî'níkon mo'ka eseríke pra man. ³⁹Moropai ka' kawînan tera'masenya moropai maiwiníkîi tu'nakan pe tíwe'senya moropai tamî'nawíron Paapa níkupî'pîya uurî'níkon pantaka pepîn moropai mo'kaiya pepîn Paapa yenya pai, kure'ne usa'namasai'ya'níkon ye'nen. Maasa pra uurî'níkon waní Jesus Cristo Uyepotoríkon pemonkono pe.

Paapa Moropai Ipemonkono, Israelponkon

9 ¹Î' tauya etatî yairon pî' eseurîma sîrîrî. Uurî wanî Cristo pemonkono pe. Mîrîrî ye'nen seru'ye' pe eseurîma pepîn. Moropai î' kai'ma esenumenkato' itu'na tîwe'sen mîrîrî ekaremekî Morî Yekaton Wannîya innape yairî eseurîmasa' seru'ye' pra. ²Mîrîrî tanne esewankono'man pî' wai kure'ne uyewan ya'. [Maasa pra upemonkonoyamî' wanî pra awanî ye'nen Cristo pemonkono pe.] ³Mîrîrî ye'nen inkamoro upemonkonoyamî' e'taruma'tîsa', î' kai'ma to' e'pîika'tî eserike pra era'mauya. Mîrîrî ye'nen tauya e'painon Paapa pî': —Paapa, inkamoro e'taruma'tîto' pata'se' ya' uufîto'pe pa'nî'kî Cristo piapai, inkamoro uyonpayamî' wîtî namai —tauya e'painon Paapa pî'. ⁴Maasa pra inkamoro wanî'pî tîpemonkonoyamî' pe Paapa nîmenka'san pe. Moropai Paapaya to' kupî'pî tînmukuyamî' pe. Mîrîrî ye'nen morî pe tîwe'to' tîrî tîuya ta'pîiya to' pia. Moropai penaronkon to' yunkonyamî' yarakkîrî Paapa eseta'pî. Moropai Moisés pia inkamoro nîkupî ton tînekaremekî'pî tîrî'pîiya. Moropai Paapaya ta'pî inkamoro pî': —Sîrîrî warantî amîrî'nîkonya yairî uyapurî e'pai man. Moropai inkamoroya î' kupî tîuya taato' Paapaya yapîsî'pî. ⁵Inkamoro wanî Abraão nurî'tî payanî'san pe. Moropai Cristo nîrî wanî to' yonpa pe tarî tîwanî yai pemonkon pe. Mîîkîrî wanî Paapa pe. Tamî'nawîron yentaino pe awanî. Mîrîrî ye'nen itese' yapurî'nîkon e'pai man. “Morî pe pu'kuru man” taa e'pai man tîwîrîrî. Mîrîrî warantî e'pai man.

⁶Pena Paapaya inkamoro kupî'pî morî pe. Tîîse sîrîrî inkamoro ko'mamî pepîn imaimu yawîrî. Mîrîrî ye'nen î' ta'pî tîuya yawîrî ikupî Paapaya pepîn kai'ma esenumenkakon? Kaane, maasa pra tamî'nawîronkon Israelponkon wanî pepîn Paapa pemonkono pe. ⁷Maasa pra Paapa pia tamî'nawîronkon Abraão payanî'san wanî pepîn ipayanî'san pe pu'kuru. Î' wanî' awanî ye'nen? Paapaya ta'pî Abraão nurî'tî pî':

—Manni'kan neken anmu Isaque payanî'san inkamoro neken wanî anmukuyamî' pe

Gn 21.12

—ta'pîiya Abraão pî'. ⁸Mîîkîrî manni' esenpo'pî Abraão nurî'tî munmu manni' esenpo pe man ta'pî Paapaya yawîrî. Mîîkîrî wanî Paapa nîmenka'pî pe moropai mîîkîrî payanî'san wanî Paapa nîmenka'san pe nîrî. Tîîse tiaron manni' esenpo'pî Abraão munmu pe wanî pepîn Paapa nîmenka'pî pe. Moropai ipayanyamî' rî'san nîrî wanî pepîn Paapa nîmenka'san pe. Maasa pra mîîkîrî esenpo taasai'ya pra Paapa man mîîto'pe. ⁹Tîîse ta'pîiya:

—Inî'rî uuipî tiaron kono' yai aapia ayera'mapî'se.

Mîrîrî yai uui'sa' ya,

ano'pî Saraya tînre yenpo pe man tiwin warayo' pe,

Gn 18.10,14

—ta'pîiya Abraão pî'.

10-12 Moropai inî'rî ta'pîiya manni'kan Rebeca munkîyamî' pî' eeseurîma'pî. Inkamoro yunkon pe Isaque Paapa nîmenka'pî wani'pî. Mîrîrî warantî Paapaya inkamoro asakî'nankon menka'pî maasa tîsankon ro'ta ya' to' tîise itu'se tîwanî yawîrî ikupî'pîiya maasa to' esenpo pra tîise. Mîrîrî ye'nen Paapa eeseurîma'pî tîmîrî pe Rebeca yarakkîrî. Ta'pîiya:
 —A'kî Rebeca, manni' anre e'mai' pe esenpo kupî manni',
 mîkîrî wani' pe man ite'ma'pî pî' eesenpo kupî manni' mîkîrî poitîrî
 pe awanî pe man

Gn 25.23

—ta'pîiya Rebeca pî'. Mîrîrî ta'pî Paapaya maasa to' esenpo pra tîise moropai imakui'pî ku'sa' to'ya pra tîise moropai morî ku'sa' to'ya pra tîise Paapaya imenka'pî tiwin, itese' Jacó. 13Pena Paapa maimu e'menukasaya taasa' man see warantî:

—Manni' Jacó wani'pî unsa'nama pe kure'ne, unmenka'pî pe awanî'pî. Mîrîrî ye'nen ipayanyamî' rî'san nîrî sa'namauya. Tîise manni' Esaú nîmî'pîuya, imenka'pîuya pra. Mîrîrî ye'nen ipayanyamî' rî'san nîrî menka'pîuya pra awanî'pî.

Ml 1.2,3

—taasai'ya man.

14Î' ta'nîkon nai moriya mîrîrî pî'? Paapa wani' morî pe pra mîrîrî kupîiya ye'nen ta'nîkon ka'rî? Kaane. 15Maasa pra ta'pîiya pena Moisés nurî'tî pî' tîmaimu e'menukasa' manni' po:

Uurî etî'noko'mato' wani'
 manni' itu'se uurî e'to' pî' neken.
 Moropai uurî e'wakîma to' wani'
 manni' anwakîmapai uurî e'to' pî',

Êx 33.19

ta'pîiya. 16Mîrîrî ye'nen mîrîrî ye'ka pe awanî pepîn anku'pai pemonkon esenumenka yawîrî awanî pepîn, yeka'nunkaiya yawîrî awanî pepîn, tîise teetî'noko'mato' yawîrî neken Paapaya imenka. 17Mîrîrî pî' pena Paapa maimu Moisés nurî'tî nîmenuka'pîya ta'pî pata esa' pe tîwe'sen Faraó nurî'tî pî'. Ta'pîiya:

—Uurîya mîrîrî warantî pata esa' pe akupî'pî.
 Mîrîrî aku'sau'ya wenai î' kai'ma umeruntîri esera'mato'pe awenai
 tamî'nawîrî pata po,
 kure'ne ipîkku pe wani' epu'to'pe tamî'nawîronkonya

Êx 9.16

—ta'pîiya. 18Mîrîrî warantî Paapaya teetî'noko'mato' kupî manni' itu'se tîwe'to' yarakkîrî moropai itewan sa'mannîpîiya itu'se tîwanî yawîrî ikupîiya.

Tipemonkono Pe Tiaronkon Menkato' Paapaya

¹⁹Amîrî'nîkon yonpaya taa upî': —Mîrîrî warantî awanî ya, o'non ye'ka pe Paapaya uyeserukon yako'menka e'painon kin? Anî' wanî pepîn tiwin kin itu'se Paapa e'to' yentai? ²⁰Tîise uwanîyakon, anî' amîrî Paapa yarakkîrî eesiyu'pîtipa? Maasa era'makî. Manni' kamoteya taa pepîn tîkapîtipon pî':

—Î' ton pe sîrîrî warantî uka'sa'ya?

Is 29.16; 45.9

—taiya pepîn. Maasa pra kamote kapîtiponya ikapî itu'se tîwe'to' yawîrî. ²¹Mîîkîrîya ikapî e'painon asakî'ne kamote mîrîrî rî non ke, tiwin ikapî e'painon morî pe moropai tiaron kapîiya e'painon mararî rî. O'non ye'ka pe itu'se tîwanî yawîrî ikapîiya.

²²Mîrîrî warantî Paapaya ikupî'pî itu'se tîwe'to' yawîrî. Mannankan imakui'pî ku'nenan yaretî'kapai awanî'pî. Teuren kure'ne inkamoro yapîtanîpî'pîiya to' tarumatî tîuya pra maasa pra itu'se awanî'pî, kure'ne teekore'mai tîwanî moropai kure'ne tîmeruntîri wanî epu'to'pe tamî'nawîronkonya. ²³Moropai tiaronkon, mannankan i'noko'ma'sanya epu'to'pe î' kai'ma morî pe tîwe'to' wanî, mannankan pia morî tîrî tîuya ka' po to' ko'manto'pe tîîpia. Î' kai'ma pena teesenumenka'pî yawîrî ikupî'pîiya. Anî' amîrî esiyu'pî yarakkîrî mîrîrî warantî iku'sai'ya pî'? ²⁴Mîrîrî ikupî'pî Paapaya Judeuyamî' ton pe neken pra tîise ikupî'pîiya manni'kan Judeuyamî' pepîn ton pe nîrî. Uurî'nîkon yanno'pîiya. ²⁵See warantî imenuka'pî pena Paapa maimu ekareme'nen Oséias nurî'tîya tîkaaretarî po:

Mannankan upemonkono pe pra esi'san
inkamoro esatîuya tarîpai upemonkono pe.
Mannankan unwakîma'san pepîn
inkamoro wakîmauya

Os 2.23

ta'pî Paapaya Oséias wenai. ²⁶Moropai inî'rî moro rî ta'pîiya:
Paapaya ta'pî: —Amîrî'nîkon wanî pepîn upemonkono pe
tîise tarîpai amîrî'nîkon wanî
uurî Paapa, ipatîkarî tîiko'mansen, munkîyamî' pe —ta'pî Paapaya,

Os 1.10

ta'pîiya.

²⁷Moropai pena Paapa maimu ekareme'nen Isaiás nurî'tî eseurîma'pî Israelyamî' pî'. Ta'pîiya:

Israelyamî' wanî mararî pra
kasapan warantî tîwe'sanon pe
tîise inkamoro kore'tapai
mararî neken e'pîika'tî'san wanî.

28 Maasa pra tiaronkon aretî'ka Paapaya kai'ma
pena ta'pî tîuya yawîrî ikupîiya.
Tiwinarî tu'kankon pemonkonyamî'
yaretî'kaiya kupî sîrîrî

Is 10.22,23

ta'pîiya. 29 Moro rî Isaías nurî'tî eseurîma'pî pena. Ta'pîiya:
Sîrîrî Paapa meruntî pu'kuruya
upayankon rî'san nîmî'sa' pra awanî ya,
tamî'nawîrî uurî'nîkon yaretî'ka'pîiya e'painon.
Pena Sodoma cidaderî po awanî'pî warantî
e'tî'ka'nî'pî e'painon.
Uurî'nîkon yaretî'ka'pîiya e'painon.
Moropai Gomorra ponkon yaretî'ka'pîiya warantî.
Tîise tiaronkon upayankon rî'san pîika'tî'pîiya

Is 1.9

ta'pîiya.

Israelyamî'ya Jesus Maimu Kupî Pra Awanî Innape

30 Î' ta'nîkon pe nai mîrîrî pî' moriya? Ta'nîkon ka'rî Judeuyamî' pepîn
pî', Paapaya tîpemokonoyamî' pe tapisîkon yuwasa' to'ya pra tîwanî
pî'? Tîise Paapaya to' yapisî'pî innape tîku'to' to'ya wenai. 31 Tîise
manni'kan Judeuyamî', Paapa nîmenka'sanya î' kai'ma Paapaya tapisîkon
yuwa'pî tîise tiwin kin eporî to'ya pra awanî'pî. Î' kai'ma Moisés nurî'tîya
tenupa'pîkon yawîrî yuwa'pî to'ya tîise eporî to'ya pra awanî'pî. 32 Î' wani'
awanî ye'nen? Eporî to'ya pîn maasa pra Moisés nurî'tîya yenupanto'
yawîrî tîwanîkon wenai, morî pe tîwe'ku'sa'kon kai'ma, tîise innape ikupî
tîuya'nîkon yawîrî pra. Mîrîrî ye'nen inkamoro e'pu'ma'pî tî' pona. 33 Pena
Paapa maimu ekareme'nenya ekareme'sa' yawîrî to' e'pu'ma'pî.

Maasa era'matî
tî' tîrîuya sîrîrî seeni' wî' pona.
Mîrîrî pona to' e'pu'ma kupî sîrîrî.
Ipoi to' e'pu'masa' ya
to' atare'mo kupî sîrîrî.
Tîise manni' innape iku'nenan
inkamoro wanî pepîn tîweppe'se ipî'

Is 8.14; 28.16

ta'pî Paapa maimu e'menukasa'ya.

10 1 Uyonpayamî', tamî'nawîrî uyewan ke esenumenka î' kai'ma
Judeuyamî' e'pîika'tî yu'se esenumenka, moropai esatî pî'
uuko'mamî Paapa pî' inkamoro ton pe. 2 Maasa pra epu'tî pî' wai inkamoro
wanî innape Paapa yapurînen pe tîwe'ku'sanon pe teuren. Tîise innape
Paapa yapurîto' to'ya wanî pepîn yairon pe, epu'tî to'ya pepîn. 3 Epu'tî to'ya

pepîn î' kai'ma tarakkîrî morî pe pemonkon kupî Paapaya. Mîrîrî ye'nen yuwa to'ya tâwinîpai'nîkon, morî pe Paapaya tîkupîkon tîrî to'ya pepîn. Teesenumenkakon yawîrî inkamoroya ikupî, morî pe tîwe'ku'se. ⁴Tîise Cristo wanî Moisésya yenupanto' rî'pî yentai tîwe'sen pe. Mîrîrî ye'nen manni'kan innape iku'nenan wanî yairî pu'kuru. Mîrîrî pîkînsa' Paapaya to' yapîsî.

⁵Pena Moisés nuri'tiya imenuka'pî tîkaaretarî po. Î' kai'ma pemonkonyamî' yapîsî tîuya ta'pî Paapaya yairî Moisésya yenupanto' yawîrî to' wanî wenai. See warantî ta'pîiya:

—Anî'ya tamî'nawîrî mîrîrî Moisésya yenupanto' yawîrî ikupî ya mîîkîrîya tîîko'manto' ton eporî,
mîrîrî yawîrî tîwanî ye'nen

Lv 18.5

—ta'pîiya. ⁶Tîise innape iku'to'ya ekaremekî: anî' nîkupî eserîkan pepîn ku'pai pra awanî morî pe e'nîto'pe Paapa yarakkîrî. Maasa pra ta'pîiya see warantî:

—Mîrîrî warantî teesenumenkai pra e'tî.
Anî' enuku pe nai ka' pona Cristo era'mai?

Dt 30.12

⁷Teesekaranmapoi pra e'tî.

Anî' autî pe nai sa'manta'san kore'ta Cristo pîmî'sa'kakonpa miarî pai?

Dt 30.13

—ta'pîiya. ⁸Tamî'nawîrî mîrîrî ku'pai pra awanî maasa pra mîrîrî pî' pena Moisés eseurîma'pî:

—A'kî aminke pra Paapa maimu man aapia'nîkon epu'tîkonpa, antakon ya' man. Moropai ayewankon ya' man

Dt 30.14

—ta'pîiya. Mîrîrî itekare anna nekaremekî'pî manni'. ⁹Mîrîrî pî' eeseurîma ya, anta ke taaya ya, Jesus wanî ayepotorî pe moropai innape ikupîya ya ayewan ke î' kai'ma Paapaya i'mî'sa'ka'pî isa'manta'san kore'tapai, awe'pîika'tî. ¹⁰Maasa pra uyewankon ke innape ikupî'nîkon ya moropai innape Cristo kupî ekaremekî'nîkon ya untakon ke, e'pîika'tîn.

¹¹Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî:

—Anî'ya innape mîîkîrî kupî ya,
mîîkîrî wanî pepîn tîweppe'se tîwinîkî

Is 28.16

—taasai'ya man. ¹²Mîrîrî taiya tamî'nawîronkon pî' manni'kan Judeuyamî' pî' moropai Judeuyamî' pepîn pî' maasa pra tianperî pîika'tînto' ton pra awanî ye'nen sa'nîrî to' tîise. Tamî'nawîronkon yepotorî pe tîwanî ye'nen, tîpî' tîwe'pîika'tîto'kon ton esa'nenan

pîika'tîiya. ¹³Taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya manni' warantî
pîika'tîiya.

—Manni' uyepotorîkon pî' tîwe'pîika'tîto' ton esa'nen ya e'pîika'tî

Jl 2.32

—taasai'ya man.

¹⁴Yai pra tiaronya taa: —Tîîse o'non ye'ka pe see innape ikupî ye'ka pe pra esatî to'ya e'painon? Moropai o'non ye'ka pe innape ikupî to'ya e'painon itekare etatîpon pînon? Moropai o'non ye'ka pe eta to'ya e'painon anî'ya itekare ekareme'sa' pra tîîse? ¹⁵Moropai o'non ye'ka pe itekare esekaremekî e'painon anî' ekareme'nen yarimasa' pra tîîse? Tîîse mîrîrî ekareme'nen yarimasa' Paapaya. A'kî, Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man see warantî:

—O'non ye'ka pe morî pe eesera'ma e'painon itekare ekareme'nenya ekaremekî ya

Is 52.7

—taasai'ya man.

¹⁶Tîîse eta tîuya'nîkon ya, tamî'nawîronkonya innape mîrîrî itekare ku'sa' pra awanî'pî. Mîrîrî pî' pena itekare ekareme'nen Isaías nurî'tî eseurîma'pî. Ta'pîiya see warantî:

—Uyepotorî, anî'ya see innape itekare anna nekaremekî'pî kupî e'painon?

Is 53.1

—ta'pîiya. ¹⁷Tîîse innape iku'to' wanî itekare eta wenai. Moropai itekare wanî manni' ekareme'nenya Cristo yekare ekaremekî wenai.

¹⁸Moriya ekaranmapouya. Inkamoroya kin itekare esekaremekî etasa' pra nai? Kaane, eta'pî to'ya. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' warantî:

Tamî'nawîrî pata po tîîko'mansenon
pemonkonyamî'ya imaimu etasa' man

Sl 19.4

taasai'ya man. ¹⁹Inî'rî ekaranmapouya. Mîrîrî yekare etasa' Israelyamî'ya yai epu'tî to'ya pra kin nai? Mîrîrî yuuku'pî pena Moisés nurî'tîya.

Imenuka'pîiya see warantî:

Paapaya ta'pî: —Amîrî'nîkon kinmuwa kupî sîrîrî
tiaronkon pemonkonyamî' amîrî'nîkon pepîn pîika'tîuya wenai.
Inkamoro pemonkonyamî' epu'nenan pepîn
pakkokon pîika'tîsau'ya wenai
eekore'makon upî' —ta'pîiya.

Dt 32.21

kai'ma imenuka'pîiya. ²⁰Moropai pena Isaías nurî'tî eseurîma'pî meruntî ke panpî'. Ta'pîiya:

Paapa esenpo'pî manni'kan tîwanenan pepîn pia,
moropai tesa'nenan pepîn pia eesekaremekî'pî

Is 65.1

ta'pîiya. ²¹Tîise inkamoro Israelyamî' pî' Isaiás nurî'ti eseurîma'pî. Ta'pîiya:
Wei kaisarî Paapa wanî'pî to' anpîika'tîpai teuren
tîpîika'tîto'kon Paapaya yu'se pra yewanmîrî'pî to'ya.
Inkamoroya tewankon sa'mannî'sa' wanî'pî
Paapa maimu aniyu'pai pra tîwanîkon ye'nen

Is 65.2

ta'pîiya.

Paapaya Israelyamî' I'noko'ma

11 ¹Mîrîrî ye'nen ekaranmapouya tarîpai. Paapaya
tîpemonkonoyamî' yewanmîrî'pî? Kaane, tiwin kin to'
yewanmîrsai'ya pra man. Maasa pra uurî pîika'tî'pîiya. Uurî wanî
inkamoro yonpa pe tîwe'sen pe. Uurî wanî Abraão nurî'ti payanî'pî pe
tîwe'sen pe moropai manni' Benjamim nurî'ti paarî'pî pe wanî. ²Paapaya
manni'kan tîpemonkonoyamî' tîmenka'san yewanmîrîsa' pra man.
Inkamoro epu'tî'pîiya pena maasa pata koneka tîuya pra tîise. Epu'nenan
amîrî'nîkon î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa'. Manni' Elias
nurî'ti eseurîma'pî Paapa pemonkonoyamî' winîkîi. ³See warantî ta'pîiya:
—Uyepotorî, inkamoroya amaimu ekareme'nenan tî'ka'pî moropai
inkamoroya ayapurî pe tînpotîkon yaponse' soroka'pî.
Tarîpai uurî neken e'nîmîsa' sîrîrî tiwînsarî tarîpai inkamoro wanî
uurî anwîpai

1 Rs 19.10,14

—ta'pîiya. ⁴Î' kai'ma mîîkîrî maimu yuuku'pî Paapaya? Ta'pîiya see warantî:
—Asakî'ne mia' pona tîmo'tai mil (7.000) kaisarî warayo'kon wanî.
Inkamoro mannankan ikonekasa' to' napurî pe Baal itese'
yapurînenan pepîn. Tîise uurî neken yapurî to'ya

1 Rs 19.18

—ta'pîiya. ⁵Mîrîrî warantî awe'ku'sa' sîrîrî. Tîise morî pe Paapa e'to'
wenai to' wanî arinîke pra tîise moro to' man Paapa nîmenka'san tîmîrî
ton pe. ⁶Itu'se tîwe'to' wenai Paapaya to' menkasa' î' to' nîkupî'pî wenai
pra, maasa pra to' nîkupî'pî wenai Paapaya to' menkasa' ya, moriya to'
esenyaka'mato' yepe' pe itîrî Paapaya e'painon, epe'mîra itîrîiya pepîn.

⁷Î' taa pe nai mîrîrî pî? Ta'nîkon ka'rî Israelyamî' tamî'nawîronkonya
yairî tîwe'to'kon yuwa'pî teeseka'nunkai, tînkupî'pîkon wenai. Tîise
eposa' to'ya pra awanî'pî. Tu'kankon pepîn neken, Paapa nîmenka'sanya
eporî'pî. Tîise tiaronkon wanî Paapaya tannoto'kon anetapai pra.

⁸Inkamoro pî' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa':

Paapaya ayewankon sa'mannî'sa'
 moropai eesenumenkato'kon nîrî.
 Mîrîrî ye'nen inkamoroya era'ma eserîke pra awanî tenukon ke
 moropai eta to'ya eserîke pra awanî tîpanakon ke

Dt 29.4; Is 29.10

ta'pîiya. ⁹Moropai Davi nurî'tî eseurîma'pî mîrîrî pî'. Ta'pîiya:

To' atausinpató' weiyu yai
 to' ena e'pai man morai' ya'
 to' esenku'tîi,
 inkamoro e'to'pe itaruma'tîsa'kon pe,
¹⁰ to' ku'kî, inkamoro yenu e'to'pe enkaru'ne
 moropai tîiwarîrî tîwe'morikkai to' e'to'pe
 tîmoronkon epu'to'pe to'ya tînkupî'pîkon wenai

Sl 69.22,23

ta'pîiya.

¹¹ Tarîpai ekaranmapouya. Inkamoro Judeuyamî' atare'mosa' yai to' atare'mo'pî tamî'nawîrî î' eporîkonpa pra? Kaane, tîise inkamoroya imakui'pî ku'sa' wenai manni'kan Judeuyamî' pepîn e'pîika'tîto'kon iipî'pî. Mîrîrî pîkînsa' Judeuyamî' kinmuwato'pe tîwinîpai to' e'pîika'tîsa' wenai. ¹² Judeuyamî' nîkupî'pî imakui'pî wenai kure'nan morî pe Judeuyamî' pepîn e'to' wanî. Tîîpia'nîkon tîntîrî pe Paapa nîkupî'pî yapîsî to'ya pra Judeuyamî' wanî wenai Judeuyamî' pepîn pia itîrî'pîiya. Tîise î' pensa inkamoro Judeuyamî' enna'po ya, tîîpia'nîkon Paapa nîtîrî yapîsî to'ya ya, î' kai'ma morî pe panpî' tamî'nawîronkon wanî inî' panpî' itentai, inkamoro wenai.

Yei Panta Mo'tani'sa' Tiaron Parakon Pona Warainokon

¹³ Tarîpai eseurîma sîrîrî amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pî'. Maasa pra uurî wanî Paapa naipontî'pî pe itekare ekareme'se amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn kore'ta. Mîrîrî esenyaka'mato' pî' atausinpa. ¹⁴ Yai pra mîrîrî kupîuya wenai uyonpayamî' ikinmuwa emapu'tîuya. Mîrîrî pîkînsa' yai pra tiaronkon e'pîika'tî emapu'tîuya. ¹⁵ Maasa pra Judeuyamî' wanî yewanmîrîsa' pe, mîrîrî pîkînsa' Judeuyamî' pepîn ena'pî Paapa yonpa pe. Mîrîrî tîpo o'non ye'ka pe awanî e'painon, inkamoro yapîsî Paapaya yai? To' wanî e'painon manni' isa'manta'san e'mî'sa'ka inî'rî enen tîwanîkonpa warantî. ¹⁶ A'kî, e'mai'non ikei ekisa' wanî ya morî pe itîto'pe Paapa pia, moriya tamî'nawîron itonpakon nîrî ikeikon wanî morî pe, imîrî ton pe. Moropai yei kara wanî ya morî pe Paapa pia itîto'pe, moriya ipanta nîrî wanî morî pe, imîrî pe. Mîrîrî warantî Judeuyamî' wanî. Paapa pemonkono pe to' tamokon e'sa' wenai to' payanî'san nîrî wanî ipemonkono ton pe.

¹⁷Oliveira ye' pînsa' imainanpasa' panta waikatî to'ya. Moropai mîrîrî pata'pî ya' tiaron oliveira ye' imainanpasa' pepîn ese ye'karî panta tîrî to'ya tiaron mainanpasa' pata'pî ya'. A'kî tauya amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wanî manni' oliveira ye' ese ye'karî warantî. Tarîpai amîrî'nîkon awe'pîika'tîto'kon yapî'sa'ya'nîkon inkamoro Judeuyamî' wenai. ¹⁸Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkonya ipanta rî'pî yewanmîrî e'pai pra awanî. Mîrîrî pî' mîi pe aatapurîkon e'pai pra man. Maasa pra amîrî'nîkon wanî tarîpai ipanta pe warantî. Ipantaya ikara yapîtanîpî eserîke pra man tîise ikaraya neken ipanta yapîtanîpî. Mîrîrî ye'nen taaya'nîkon eserîke pra man: —Anna wanî Judeuyamî' yentai tîwe'sanon pe —taaya'nîkon eserîke pra naatîi. ¹⁹Mîrîrî ye'nen taaya'nîkon: —Ipanta ya'tîsa' to'ya mîrîrî anna pata'se' ton pe, Paapa pemonkono pe anna e'to'pe. ²⁰Inna, seru' pepîn. Tîise enpenatatî inkamoro ya'tî'pî Paapaya maasa pra innape ikupî to'ya pra awanî ye'nen. Tîise amîrî'nîkon tîrî'pî Paapaya oliveira ye' pî' manni' warantî maasa pra innape ikupîya'nîkon ye'nen. Mîrîrî pî' mîi pe taatapurî pra e'tî. Tîise eranne' pe e'tî mîrîrî pî', Paapaya aya'tîkon namai. ²¹Mîrîrî ye'nen aka tîwarî e'tî. Paapaya Judeuyamî' tîmenka'san pu'kuru taruma'tîto' tîuya ku'sa' pra man tîwî. Mîrîrî ye'nen amîrî'nîkon taruma'tîiya pepîn kai'ma kîsenumenkati. ²²Maasa era'matî Paapa wanî morî pe seru' pepîn moropai nari' pe nîrî awanî. Mîikîrî wanî nari' pe manni'kan tena'tî'san winîkîi. Tîise morî pe awanî awinîkîi'nîkon tîwîrîrî innape tîkupî pî' aako'mamîkon ye'nen. Mîiwîni pra awanî ya amîrî'nîkon nîrî ya'tîiya. ²³Tîise î' pensa Judeuyamî'ya tîwî tesarukon kupî ya moropai innape ikupî to'ya ya to' enna'po inî'rî ipata'se'kon ya', Paapaya to' enna'po emapu'tî. ²⁴Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wanî manni' oliveira se' tapairon panta ya'tîsa' moropai itîisa' tiaron panta pata'pî ya' warantî. Mani' oliveira ye' imainanpasa' pona itîisa' pe. Judeuyamî' wanî manni' oliveira ye' imainanpasa' warantî. Mîrîrî ye'nen Paapaya ikupî sa'me pra î' kai'ma mîrîrî oliveira ye' pî' yannuku tîuya ipanta tena'tî'pî.

Morî Pe Paapa E'to' Tamî'nawîron Pî'

²⁵Uyonpayamî', anî' nepu'tî pepîn yairon epu'tîya'nîkon yu'se wai, aawarîrî'nîkon epu'nen pe awanîkon kai'ma eesenumenkakon namai. Maasa pra Israelyamî'ya innape iku'to' pepîn ko'mamî pepîn ipatîkarî. Tîise to' ko'mamî tamî'nawîrî innape ikupîtonkon Judeuyamî' pepînya innape iku'sa' pîkîrî. ²⁶Mîrîrî warantî neken tamî'nawîrî Israelyamî' e'pîika'tî taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya manni' warantî.

Pîika'tîton iipî pe man.

Moropai mîikîrîya tamî'nawîronkon

Jacó payanî'san nîkupî'pî imakui'pî

mo'ka pe man.

²⁷Mîrîrî warantî to' yarakkîrî eseta kupî sîrîrî,

mîrîrî imakui'pî to' nîkupî'pî mo'kauya yai

Is 59.20,21; 27.9; Jr 31.33,34

ta'pîiya.

²⁸Inkamoro Judeuyamî'ya Paapa maimu yewanmîrîsa' wenai Paapa yeyaton pe to' ena'pî, amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn wenai. Tîise Paapaya to' menkasa' wenai to' ena Paapa yonpa pe. Penaronkon tamokon wenai to' ena'pî. ²⁹Maasa pra î' pensa Paapaya î' ta'pî tîuya teesenumenkato' miakanma pepîn, manni'kan tînmenka'san tîmîrî ton pe yarakkîrî. Moropai inkamoro kupîiya morî pe. ³⁰Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn pena Paapa maimu yawîrî pra awanî'pîkon. Tîise tarîpai amîrî'nîkon era'ma'pî Paapaya tî'noko'pî pe, maasa pra Paapa maimu yawîrî pra Judeuyamî' e'sa' ye'nen. ³¹Mîrîrî warantî tî'noko'pî pe Paapaya ayera'ma'pîkon ye'nen, Judeuyamî'ya nîrî tî'noko'mato'kon Paapaya yapîsî, inkamoro wanî Paapa maimu yawîrî pra tîise. ³²Mîrîrî ye'nen Paapaya tamî'nawîrî to' ku'sa' to' e'to'pe yarakkansa' warantî tîmaimu yawîrî pra to' e'sa' ye'nen. Mîrîrî kupî'pîiya teetî'noko'mato' yenpopa kai'ma tamî'nawîronkon ton pe.

³³Ipîkku pe pu'kuru Paapa wanî epu'tî yentai.

Moropai î' kai'ma kure'ne epu'nen pe awanî ekaremekî yentai.

Anî'ya kin teseru konekasa' Paapaya epu'tî e'painon?

Anî'ya Paapa esenumenkato' epu'tî e'painon?

³⁴Anî'ya kin Paapa esenumenkato' epu'tî e'painon?

Anî'ya kin ipanama e'painon?

Is 40.13

³⁵Anî'ya kin î' tîrî'pî Paapa pia,
itepe'pî yapîsîpa iwinîpai?

Jó 41.11

³⁶Tamî'nawîron wanî Paapa nîkoneka'pî pe. Tamî'nawîron ko'mannîpîiya tîmîrî pe awanî. Morî pe pu'kuru man Paapa tauya tîwîrîrî.

Paapa Esenyaka'mato' Ku'to'pe Eturumakan

12 ¹Mîrîrî ye'nen uyonpayamî', kure'ne Paapaya u'noko'masa'kon wenai î' kai'ma antîrîkon tîrîya'nîkon iipia tarîpai? Kure'ne esatîuya sîrîrî. Eturumakatî Paapa pia tamî'nawîrî awe'to'kon yawîrî. Aako'mamîkon pîkîrî mîîkîrî pî' neken teesenumenkai ako'mantî morî pe. Mîrîrî warantî aako'mamîkon ya Paapa wakîrî pe awanîkon moropai yairî Paapa yapurîya'nîkon mîrîrî. ²Sîrîrî pata yeseru pî' tîwe'sanon pemonkonyamî' warantî pra e'tî. Tîise tîwî Paapaya ayeserukon, eesenumenkato'kon miakanmato'pe eturumakatî. Mîrîrî warantî neken epu'tîya'nîkon î' itu'se Paapa e'to' wanî, moropai awe'to' yawîron pe awanî epu'tîya'nîkon, moropai awakîrîkon pe awanî.

³Morí pe pu'kuru tíwaní wenai uupia sírírí esenyaka'mato' ton tírípí Paapaya. Mírírí ye'nen tauya apí'níkon tamí'nawírí awaníkon tanne. Tiaron yentai ke'ku'tí morí pe kai'ma. Tííse eesenumenkakon yai yairí esenumenkati. Tiwin pí' si'ma apí'níkon rí atako'menkati. Yairí esenumenkati ankupíkon ton tíisa' Paapaya pí', í' kai'ma awe'to'kon pí' innape iku'to'ya'níkon yawírí. ⁴Maasa pra tiwin uyesa'kon waní tanne, tu'ke ipantakon waní, uyemekon, u'pukon kai'ma. Tu'ke to' waní tanne se' kaisarí to' waní pepín. Tiwin pí' eesenyaka'mato' waní tiaron pe tiwin pí' tííse. ⁵Mírírí warantí uurí'níkon waní tu'ke e'ní tanne. Tiwin uyesa'kon waní Cristo yarakkírí e'ní ye'nen. Mírírí warantí tiwin e'ní tiaronkon pokonpe. Tu'ke uyesa'kon epantakapí'sa' esenyaka'ma tiwin pí' warantí e'ní, tiwin uyesa'kon tííse. ⁶Mírírí ye'nen tiwin pí' si'ma í' kai'ma yapí'sa' epe'míra yapurí yuwapai'níkon. Mírírí yapísí'pí epe'míra Paapaya itíisa' ye'nen ukaisarí'níkon. Mírírí Paapa nítírípí waní ya, itekare ekareme'to'pe, mírírí ku'pai'níkon í' kai'ma innape iku'sa'níkon ye'nen. ⁷Tííse yapuríto'pe awaní ya moriya yapurípai'níkon. Tííse yenupanto'pe awaní ya, moriya to' yenupapai'níkon. ⁸Tííse tiaronkon yausinpató'pe awaní ya, moriya to' yausinpapai'níkon. Aní'ya temanne rataika ya tiaronkon pia, moriya mírírí ku'kí yairí pu'kuru. Tííse aní' waní ya ipíkku pe, tiaronkon esa' pe, inkamoro panamaya yuwakí epu'tí'ma aka. Aní'ya tiaronkon píika'tí ya, moriya to' píika'tíkí awakíri pu'kuru taatausinpai.

⁹Mírírí warantí awe'sa'namato' e'to'pe yairí morí pe. Imakui'pí yu'se tííse'se pra e'tí tííse morí kupíya'níkon yuwatí. ¹⁰Eetí'nínmato'kon wenai tiaronkon sa'namaya'níkon e'pai man, Cristoya asa'namakon warantí, ayonpakon pe pu'kuru to' tíku'se. ¹¹Paapa ton pe teesenyaka'mai e'tí enya'ne pe pra. Uyepotoríkon yapurítí taatausinpai ayewankon ya'. ¹²Taatausinpai pu'kuru inímíkí pí' ako'mantí. Awe'tarumatíto'kon yapítanítí meruntí ke, teesewankono'mai pra. Tííse eepíremakon pí' ako'mantí tírumakai pra. ¹³Ayonpakon innape iku'nenan pia í' rí itesa' pe awe'to'kon yonpa antíítí, manni'kan sa'ne í' ton pínon pia. Moropai tamí'nawíronkon aapia'níkon tui'sanon yapítí morí pe ayewí'kon ta.

¹⁴Manni'kan amírí'níkon pí' tíwo'ma'tasanon waní ya, inkamoro píika'títo'pe Paapaya esatí Paapa pí' morí tííto'peiya to' pia. Mírírí morí tííto'peiya esatí to' taruma'tíiya namai. ¹⁵Atausinpatí taatausinpasanon pokonpe. Moropai akaruntí manni'kan tíkaruwasenon pokonpe. ¹⁶Ako'mantí tímurukun pe tiaronkon pokonpe tiaron yentai mîi pe tííse'ku'se pra. Tííse ayonpa pe to' ku'tí, ipíkkukon pepín moropai tííse'taruma'tíisanon. Epu'nen pe tííse'ku'se pra e'tí.

¹⁷Imakui'pí pe tiaron tírepaí pra e'tí. Tííse morí ke neken irepatí. Morí kupíya'níkon yuwatí tamí'nawíronkon nera'ma ton pe. ¹⁸Epu'tíya'níkon píkirí morí kupíya'níkon yuwatí, morí pe aako'mamíkonpa tiaronkon pokonpe. ¹⁹Uyonpayamí' tiaronkon pí' eese'makon tuwai pra e'tí. Maasa pra Paapaya inkamoro taruma'tí kupí sírírí mîito'pe. Mírírí pí' taasa' Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Uurî ese'ma pe wai inkamoro yarakkîrî uyeseru konekauya pe wai

Dt 32.35

—ta'pî Paapaya ²⁰Tîise mîrîrî taasa' Paapa maimuya manni' yawîrî iku'tî.

Mîikîrî apî'nîkon tîwo'ma'tasen wanî ya emi'ne,

mîikîrî ya're' ton tîitî.

Moropai tuna aninnîpai awanî ya,

mîikîrî wo'patî.

Mîrîrî kupîya'nîkon ya yarakkîrî,

mararî pra mîikîrî yeppe'nîpîya'nîkon

Pv 25.21,22

taasai'ya man ²¹Ayentai'nîkon imakui'pî ena kî'tîitî. Tîise imakui'pî yentai awanîkon yuwatî morî kupîya'nîkon wenai.

Î' Kai'ma Ipîkku Pe Tîwe'sanon Maimu Yawîrî E'nî

13 ¹Mîrîrî ye'nen tamî'nawîronkon e'pai awanî ipîkkukon maimu yawîrî. Maasa pra inkamoro wanî tamî'nawîrî Paapa nîkupî'san pe mîitî'pe. Moropai intîrî'san pe to' wanî. ²Tîise inkamoro maimu yawîrî pra anî' wanî ya, mîikîrî wanî pepîn Paapa maimu yawîrî maasa pra Paapaya to' tîisa' tanne. Mîrîrî warantî teesenumenkasen wanî ya, tîiwarîrî rî mîikîrî esewanmîrî mîrîrî. ³Mîrîrî ye'nen inkamoro imakui'pî ku'nenen wanî eranne' pe, mîikîrî ipîkku pe tîwe'sen pata esa' pî'. Tîise manni'kan morî ku'nenan wanî pepîn eranne' pe ipî'. Mîrîrî ye'nen eranne' pe e'pai pra awanî ya, moriya morî ku'kî moropai mîrîrî kupîya ya, mîikîrîya ayapurî. ⁴Maasa inkamoroya Paapa esenyaka'mato' koneka mîrîrî amîrî'nîkon tonpe. Tîise imakui'pî kupîya ya, eranne' pe e'kî maasa pra meruntî ke mîikîrî wanî amîrî taruma'tîiya. Inkamoro wanî Paapa esenyaka'mato' ku'nenan pe. Moropai pemonkon imakui'pî ku'nen taruma'tînen pe to' wanî. ⁵Mîrîrî warantî ipîkkukon pe tîwe'sanon maimu yawîrî awanîkon e'pai awanî inkamoroya ataruma'tîkon namai. Moropai mîrîrî wenai neken pra tîise eesenumenkato'kon wenai.

⁶Mîrîrî ye'nen ane'makon ye'matî ipîkkukon esenyaka'mato'pe maasa pra Paapa ton pe to' esenyaka'ma ipoitîrî pe. ⁷Mîrîrî ye'nen epe'mîra awe'to'kon ye'matî iipia. Tamî'nawîrî epe'mîra awe'to'kon ye'matî. Inkamoro namatî tamî'nawîrî ipîkku pe tîwe'sanon yapurîtî.

Î' Kai'ma Tiaronkon Koneka Yeseru

⁸Tiaronkon pia epe'mîra tîwe'se pra e'tî. Tîise kure'ne epe'mîra awe'to'kon e'pai awanî, î' kai'ma, tiaronkon sa'namato'ya'nîkon ke. Maasa pra anî'ya tiaronkon sa'nama ya, mîikîrî wanî mîrîrî Paapa maimuya taasa' yawîrî. ⁹Paapa maimuya taasa' see warantî:

—Tiaron no'pî yarakkîrî tîwe'se pra moropai pemonkon kî'wîi.

Ama'ye' pe tîwe'se pra tiaron yemanne yu'se pra

Êx 20. 13-15,17; Dt 5.17-19,21

—taasai'ya man. Tamî'nawîrî mîrîrîkon wanî Paapa maimuya taato'pe. Moropai ta'pîiya:

—Tiaronkon sa'namatî, aawarîrî awe'sa'nama manni' warantî

Lv 19.18

—ta'pîiya. ¹⁰Anî'ya tiaronkon sa'nama ya, imakui'pî kupîiya pepîn to' winîkîi. Maasa pra e'sa'namanto' wanî Paapa maimuya taasa' manni' tamî'nawîrî yawîrî.

¹¹Mîrîrî ye'nen mîrîrî yawîrî ikupîya'nîkon e'pai awanî. Maasa pra aasîrî e'pîika'tînto' weiyu eseporî kupî sîrîrî. Mîrîrî ye'nen pakan e'pai man. Maasa pra aminke pra e'pîika'tînto' weiyu wanî sîrîrî pena innape ikupî pia'tî yai awanî'pî warantî pra. ¹²Ewaron pe tîwe'sen ataretî'kasa' sîrîrî. Tarîpai a'ka pe tîwe'sen erepansa' sîrîrî. Mîrîrî ye'nen ewaron ya si'ma imakui'pî kupî pî' ko'mannîto' yemî'pannîpî yuwapai man. Tîise a'ka ta si'ma meruntî ke e'nî yuwapai'nîkon man. ¹³Tîwîrî ko'mannîpai'nîkon man a'ka ta, a'ka ta tîwe'sen pemonkon wanî warantî, imakui'pî pe tîwe'se pra moropai teetînsen pe pra, moropai se' tapairî wîrî'sanyamî' yarakkîrî tîwe'se pra, mîrîrî ye'ka nura tîku'se pra, moropai teekore'masen pe pra, moropai ikinmuyen pe tîwe'se pra. ¹⁴Tîise Jesus Cristo winîpainon yapi'tî eeseya'namakonpa mîrîrî ye'ka winîkîi, î' kai'ma aawarîrî'nîkon itu'se apunkon e'to' yawîrî tîku'se pra.

Ayakon Winîkîi Teeseurîmai Pra E'kî

14 ¹Manni' a'tu'mîra tîwe'sen akore'ta'nîkon innape Jesus kupî tîuya ye'ka pe mîîkîrî yapi'tî awakîrîkon pe. Mîîkîrî yarakkîrî teesiyu'pî'se pra e'tî, î' taiya ya apî'nîkon. ²A'kî, tiaronkonya taa tamî'nawîron pî' entamo'kan. Tîise tiaronkon teesenumenkato'kon ya' a'tu'mînanya taa: —Kaane, tamî'nawîron enapî eserîke pra man, ipînsa' neken enapî —taa to'ya. ³Mîrîrî ye'nen anî'ya tamî'nawîron tena'sen enapî ya, mîîkîrî ipînsa' neken ena'nen kupî e'pai pra awanî tewanma pe. Mîrîrî ye'ka ipînsa' tena'sen ena'nenya tamî'nawîrî ena'nen yewanmîrî eserîke pra awanî. Maasa pra Paapaya tîwakîrî pe mîîkîrî yapi'sa' ye'nen. ⁴Anî'kan amîrî'nîkon tiaronkon poitîrî pe tîwe'sanon pî' eeseurîmakonpa? Maasa pra mîîkîrî es'ya neken taa eserîke awanî, morî pe awanî, morî pe pra awanî kai'ma. Moropai morî pe awanî taiya maasa pra mîrîrî warantî itesa'ya ikupî.

⁵Tiaronkon esenumenka mîrîrî weiyu wanî tiaron wei yentai kai'ma. Moropai tiaronkon esenumenka se' kaisarî wei wanî kai'ma. Mîrîrî ye'nen yairî tîwanîkon kai'ma to' wanî teesenumenkakon yawîrî. ⁶Tîise manni' ipîkku pe mîrîrî weiyu ku'nen wanî ya, mîîkîrîya Paapa yapurîto'pe ikupî mîrîrî. Moropai manni' tamî'nawîron ena'nenya nîrî Paapa yapurîto'pe

ikupî mîrîrî. Morî pe pu'kuru man taiya Paapa pî'. Moropai ipînsa' neken ena'nenya Paapa yapurîpa ikupî mîrîrî. Taiya: —Morî pe pu'kuru man —taiya Paapa pî'. ⁷Maasa pra anî' ton pra man tîiwarîrî tîiko'mansen moropai tîiwarîrî tîisa'mantassen ton pra man. Ko'mannîto' wanî uyepotorîkon pia. ⁸Sa'mantan ya moriya sa'mantan mîrîrî uyepotorîkon ton pe. Mîiwîni pra awanî ya, enen e'nî ya, sa'mantan ya awanî Uyepotorîkon tonpe.

⁹Maasa pra Yepotorî Wannî pe tiwanîpa kai'ma Cristo sa'manta'pî moropai awennapamî'pî. Mîrîrî ye'nen isa'manta'san yepotorî pe awanî moropai enenankon yepotorî pe awanî. ¹⁰Tîîse, î' wani' awanî ye'nen ayakon yewanmîrîya? Amîrî kanan, î' ton pe ayakon yu'se pra awanî? A'kî, tamî'nawîrî uuri'nîkon eseporî kupî sîrîrî Paapa rawîrî. Mîrîrî yai Paapaya uyako'menkakon kupî sîrîrî. ¹¹Maasa pra Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man:

—Innape Uurîya taasa' sîrîrî

î' pensa inna'pokauya pata pe pra —ta'pî Uyepotorîkonya.

—Urawîrî neken tamî'nawîronkon e'sekunka pe man unamai.

Mîrîrî yai inkamoroya taa kupî sîrîrî tamî'nawîrî si'ma:

“Amîrî wanî tamî'nawîronkon yako'menkaton pe”, —ta'pî Uyepotorîkonya.

Is 45.23

taasai'ya man. ¹²Mîrîrî ye'nen tiwin pî' si'ma ukaisarî'nîkon unku'pî'pîkon ekaremekî kupî sîrîrî Paapa pî', tiaron pî' pra.

Imakui'pî Ya' Ayakon Ena Kîsemapu'tîi

¹³Mîrîrî ye'nen tiaronkon mu'tunpato' uuri'nîkonya emî'pannî'pai'nîkon man. Moropai taaya'nîkon e'pai awanî: —Î' kupîuya pepîn uyakon mauya namai imakui'pî ya'. ¹⁴Uyepotorîkon yarakkîrî e'nî wenai, epu'tî pî' wai tena'sen nura ton pra awanî. Tîîse anî' esenumenka ya tena'sen pî' nura pe awanî kai'ma, moropai enapîiya, mîîkîrîya imakui'pî kupî mîrîrî tîwinîkîi. Mîrîrî ye'nen imakui'pî pe eena tîmîrî pe. ¹⁵Yairî ma're ayakon ena emapu'tîya anenapî enapîya wenai, ayakon sa'namaya yuwaya pepîn mîrîrî, manni' imîrî ton pe Cristo sa'manta'pî tanne. Mîrîrî warantî ayekkari enapîya wenai ayakon kî'ma'nîpai. ¹⁶Mîrîrî warantî imakui'pî pe tiaronkon eseurîma kî'mapu'tîti awinîkîi'nîkon, morî kupîya'nîkon kai'ma eesenumenkasa'kon tanne. ¹⁷Maasa pra Paapa wanî uyesa'kon pe esepu'tî uyekkarikon enapî wenai pra, uwukukon enîrî wenai pra, tîîse uyonpakon sa'nama wenai eesepu'tî. Moropai morî pe uyonpakon yarakkîrî ko'mannî wenai, moropai taatausinpai ko'mannî wenai Morî Yekaton Wannî nîtîrî'pî wenai, mîrîrî warantî Paapa pemonkono pe e'nî esepu'tî. ¹⁸Anî'ya mîrîrî

warantî Cristo yapurî ya, Paapa wakîri pe awanî. Moropai tonpayamî nîrî wakîri pe awanî.

¹⁹Mîrîrî ye'nen tîwanmîra e'nî yuwapai'nîkon. Moropai uyonpakon meruntîrî'tîpai'nîkon. ²⁰Manni' Paapa nîpîika'tî'pî kî'taruma'tîi. Tamî'nawîrî yekkari wannî wanî tena'sen pe. Tîîse î' rî enapî wenai imakui'pî ya' uyonpakon ena emapu'tî ya, yairî pra awanî mîrîrî. ²¹Tîîse morî pe panpî' awanî uyo'kon rumaka ya, uwukukon rumaka ya, î' rî rumaka ya, imakui'pî ya' uyonpakon ena namai.

²²Tîîse amîrî'nîkon yairî eesenumenkato'kon tena'sen pî', tenî'sen pî', mîrîrî warantî eesenumenkakon pî' aako'mamîkon tîîse moo, teesiyu'pî'se pra ayonpakon yarakkîrî. Paapaya neken epu'tî mîrîrî. Taatausinpai mîîkîrî wanî teesenumenkato' yawîrî î' rî ku'nen pe, maasa pra yairî tîwanî epu'tîiya. —Yairî pra awanî tai'se —taiya pepîn. ²³Tîîse manni' a'tu'mînya tiyo' yanî ya teesenumenkato' yawîrî pra, imakui'pî kupîiya mîrîrî. Maasa pra —Yairî naka ikupîuya sîrîrî ta'ye' —taiya. —Mîrîrî ye'nen yairî pra awanî tai'se —kai'ma mîrîrî kupî anî'ya ya, imakui'pî kupîiya.

Tiaronkon Pî' Teesenumenkai Ko'mannî

E'pai Awanî

15 ¹Tîîse uurî'nîkon innape iku'nenan manni'kan meruntî ke tîwe'sanon, moriya tiaronkon a'tu'mîra tîwe'sanon pîika'tî e'pai awanî. To' yeseru yapîtanîpî e'pai awanî to' tîyu'pî'se pra. ²Tîwin pî' si'ma ukaisarî'nîkon tiaronkon pîika'tî e'pai awanî morî pe to' ko'manto'pe, inî' panpî' innape iku'to'pe to'ya. Upî'nîkon neken teesenumenkai pra to' pîika'tî e'pai awanî. ³Maasa pra tîîwarîrî Cristo etî'nînmasa' pra man. Tîîse Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' man. —Paapa, mîrîrî awinîkîi imakui'pî ku'to' to'ya yapisî'pîuya upona.

Sl 69.9

—ta'pîiya. ⁴Pena tamî'nawîrî awe'menukasa' manni' Paapa maimu po, mîrîrî wanî uyenupanenkon pe. Inîmîkî pî' e'nîto' ton tîrîiya. Moropai atausinpanto' ton tîrîiya. Î' taasa' tîuya kupî Paapaya nîmîkî pî' ko'mannî. Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî yapîtanîpî eserîke awanî.

⁵Manni' Paapa, tînîmî'to' tîînen moropai atausinpanto' tîînenya tiwin eesenumenkato'kon tîrî yu'se wai aapia'nîkon, Jesus Cristo esenumenkato' yawîrî eesenumenkakonpa. ⁶Mîrîrî warantî itîrî Paapaya tapurîkonpa, tamî'nawîrî awanîkon tanne tiwin eesenumenkato'kon tîîse, manni' Paapa, Jesus Cristo Uyepotorîkon yun yapurîkonpa.

Paapa Maimu Wanî Judeuyamî' Pepîn Tonpe

⁷Mîrîrî ye'nen tiaronkon yapi'tî akore'ta'nîkon to' e'to'pe, î' kai'ma Cristoya amîrî'nîkon yapisî'pî warantî. Moropai mîrîrî wenai Paapa

yapurî tu'kankonya. ⁸Maasa pra Cristo eturumaka'pî Judeuyamî' pia to' poitîrî warantî, î' kai'ma innape pu'kuru î' taasa' Paapaya ekaremekîpa kai'ma. Maasa pra mîrîrî kupî'pîiya î' taasai'ya yawîrî penaronkon anna tamokon pî'. ⁹Moropai Judeuyamî' pepînya Paapa yapurîto'pe nîrî morî pe awe'to' wenai. Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' warantî:

Mîrîrî ye'nen ayapurî pî' wai kure'ne
Judeuyamî' pepîn kore'ta si'ma.
Moropai ayapurî pî' wai
ayapurîto' eserenkanto' ke

2 Sm 22.50; Sl 18.49

ta'pîiya: ¹⁰Moropai ta'pîiya inî'rî:
Amîrî'nîkon Judeuyamî' pepîn, atausinpatî.
Paapa yapurînenan pokonpe
inmenka'san ipemonkonoyamî' pokonpe si'ma

Dt 32.43

ta'pîiya. ¹¹Moropai inî'rî ta'pîiya:
Tamî'nawîronkon Judeuyamî' pepînya
tepotorîkon yapurî e'pai awanî.
Moropai kure'ne tamî'nawîronkon
pemonkonyamî'ya yapurî e'pai awanî.

Sl 117.1

ta'pîiya. ¹²Moropai Isaiás nurî'tîya ta'pî nîrî:
Jessé nurî'tî payanî'san yonpa wanî pe man pata esa' pe.
Manni'kan Judeuyamî' pepîn esa' pe awanî pe man.
Inkamoroya inîmîkî ko'mannîpî

Is 11.10

ta'pîiya.

¹³Paapaya, inîmî'to' ton tîñenya aatausinpatok'on ton tîrî yu'se wai. Moropai tîñwanmîra awe'to'kon ton tîrîiya yu'se wai aapia'nîkon, innape iku'nenan pia. Mîrîrî wenai Morî Yekaton Wannî meruntîrî yai morî intîrî nîmîkî pî' aako'mamîkon, teeseta'kai pra.

A'tu'mîra Paulo Esepu'to'

¹⁴Uyonpayamî' ayepu'tîkon pî' wai î' kai'ma amîrî'nîkon wanî morî pe pu'kuru. Moropai epu'nen pe pu'kuru awanîkon moropai tiaronkon panama epu'nen pe awanîkon epu'tî pî' wai. ¹⁵Tîise sîrîrî kaareta menukauya pe kure'ne teesenumenka ye'ka pe, aronne sîrîrî eseurîmato' menukauya. Amîrî'nîkon yenpenatanî'to'pe eesenupa'pîkon pî'. Sîrîrî konekauya maasa pra Paapaya itîisa' ye'nen esenyaka'mato'pe. Uwakîri pe ikupîuya. ¹⁶Maasa pra Cristo maimu pe teesenyaka'masen pe wanî manni'kan Judeuyamî' pepîn tonpe. Uurî esenyaka'ma manni' teepîremasen esenyaka'ma warantî Paapa maimu ekaremekî pî' pemonkonyamî'ya Paapa yapurîto'pe. Mîrîrî

warantî itekare ekaremekîuya inkamoro Judeuyamî' pepîn e'to'pe Paapa pia untîrî'san pe to' e'to'pe. Moropai tîwakîri pe Paapaya to' yapisî, Morî Yekaton Wannî nîrona'san pe to' wanî wenai.

¹⁷Mîrîrî ye'nen Cristo Jesus yarakkîrî wanî ye'nen uurî atausinpa kure'ne. Moropai Paapa ton pe esenyaka'ma pî' atausinpa. ¹⁸Uurî pe rî eseurîma eserîke pra wai, tîise Cristo nîkupî'pî pî' neken eseurîma, manni' uyarakkîrî inkupî'pî wenai. Mîrîrî kupî'pîiya uwenai Judeuyamî' pepînya innape Paapa maimu kupî'pî. Mîrîrî e'sa' man mîrîrî unekaremekî'pî eta to'ya wenai, moropai uyeseru era'ma to'ya wenai. ¹⁹Moropai Morî Yekaton Wannî meruntîri wenai anî' nîkupî eserîkan pepîn kupîuya wenai innape ikupî'pî to'ya. Mîrîrî warantî asarî ye'ka pe Jerusalém poro moropai Ilírico pata poro asarî ye'ka pe itekare ekaremekî'pîuya. Awe'to' yawîrî Jesus Cristo pî' eseurîma'pî. ²⁰Kure'ne eseka'nunka'pî tîwîrî Paapa maimu ekareme'to'peuya manni'kan Jesus yekare etatîpono'san pepîn pî', o'non pata ya' tiaronkon wîtî'pî pepîn ya' itekare ekareme'se. A'kî, tewî' koneka anî'ya pepîn tiaronya tewî' koneka pata'se' ya'. Mîrîrî warantî uutî pepîn o'non pata ya' tiaron wîtî'pî itekare ekareme'se ya'. ²¹Î' kai'ma Paapa maimu e'menukasa'ya taasa' manni' warantî:

Manni'kan î' pensa ipî' eseurîman
etatîpono'san pepînya era'ma kupî sîrîrî.
Moropai eta tîuya'nîkon wenai
innape ikupî to'ya kupî sîrîrî,

Is 52.15

ta'pîiya.

Paulo Esenenka Roma Pata Pona Tuutî Pî'

²²Mîrîrî pî' esenyaka'ma ye'nen, tu'ke ite'ka aapia'nîkon uutî eserîke pra awanî'pî. ²³Tîise sîrîrî esenyaka'mato' yaretî'kasau'ya wai sîrîrî pata po. Pena tu'ke kono' kaisarî esenenka pî' uuko'mansa' wai amîrî'nîkon anera'mapai wanî pî'. ²⁴Tarîpai mîrîrî kupîuya pî' esenenka sîrîrî. Espanha pona uutî pe amîrî'nîkon era'mauya pî' esenenka sîrîrî. Moropai upîika'tîya'nîkon yu'se wanî sîrîrî Espanha pona uutîto' pî', mararî akore'ta'nîkon uuko'mamî tîpo. ²⁵Tîise sîrîrî uutî sîrîrî Jerusalém pona, Paapa pemonkonoyamî' ton pe miarî. ²⁶Maasa pra Jesus yapurînenan Macedônia ponkon moropai Acaia ponkonya tîntîrîkon tîrî'pî taatausinpai manni'kan Jerusalém ponkon tîwe'taruma'tisanon pîika'tîto'pe. ²⁷Maasa pra Judeuyamî' winîpai morî e'pîika'tînto' yapisî'pî to'ya. Mîrîrî ye'nen Judeuyamî' pepînya to' pîika'tî e'pai awanî nîrî, itesa' pe tîwe'to'kon ke. ²⁸Mîrîrî ye'nen tamî'nawîrî to' nîtîrî'pî rumakasau'ya ya Jerusalém ponkon pia, miarî pai uutî mîrîrî Espanha pata pona. Mîrîrî yai uutî pe amîrî'nîkon anera'mapai wanî sîrîrî. ²⁹Mîrîrî yai amîrî'nîkon pia erepansa' yai, epu'tî pî' wai kure'ne morî Cristo nîtîrî'pî pî' eseurîma ayarakkîrî'nîkon, tamî'nawîrî itu'se awe'to'kon pîkîrî.

³⁰Esatíuya uyonpayamí', Uyepotoríkon Jesus Cristo wenai. Moropai kure'ne eti'nínmanto' Morí Yekaton Wanní nítírí'pí wenai esenyaka'man tímurukun pe. Mírírí ye'nen upíika'títí eepíremato'kon ke upona. ³¹Upona epírematí Jesus epu'nenan pepín Judéia ponkonya uwí namai. Moropai uurí esenyaka'mato' e'to'pe Paapa pemonkonoyamí' tonpe miarí. ³²Mírírí aapia'níkon uutí itu'se Paapa waní ya, akore'ta'níkon erepamí kure'ne taatausinpai. Mírírí yai apíika'tíuya'níkon moropai upíika'tíya'níkon nírí. ³³Moropai Paapa, tíwanmín tínen waní aapia'níkon yu'se wai. Mírírí waní e'pai man.

Paulo Esekaremekí Pemonkonyamí' Pí'

16 ¹Apí'níkon manni' uwírisikon Febe Cesaréia soosírí ta teesenyaka'masen ekaremekíuya. ²Mííkirí yapi'tí morí pe maasa pra uwírisikon pe awaní ye'nen. Yapi'tí uyepotoríkon Jesus Cristo pemonkono pe awaní ye'nen. Morí pe yapi'tí Paapa pemonkonoyamí'ya ikupí warantí. Ipíika'títí tamí'nawírí í' itu'se awe'to' ke, iipia itítí. Maasa pra mííkiríya tu'ke pemonkonyamí' píika'tí'pí mararí pra, moropai upíika'tí'píiya nírí.

³Umaimu yarimauya Priscila pia moropai Áquila pia. Maasa pra inkamoro waní uyonpayamí' pe. Jesus Cristo ton pe esenyaka'ma yonparí'san pe to' waní. ⁴Inkamoro sa'manta yonpa'pí uurí píika'tíkonpa. Mírírí ye'nen kure'ne to' pí' morí pe man tauya. Uuríya taa neken pra tíise tamí'nawíronkon Judeuyamí' pepín Paapa yapurínenanya taa nírí.

⁵Moropai umaimu man tamí'nawíronkon manni'kan to' pokonpe emurukuntí'san pí' nírí.

Moropai umaimu man Ipéneto manni' e'mai' pe Ásia patapai innape Cristo ikupítípon pia.

⁶Moropai Maria pia nírí, manni' kure'ne amírí'níkon ton pe eesenyaka'ma'pí.

⁷Moropai Andrónico pia nírí. Moropai Júnias pia, inkamoro upata ya' tíwe'sanon Judeuyamí', upokonpe atarakkanníto' ta si'san. Inkamoro Jesus naipontí'san epu'tí'níkon morí pe. Pena e'mai' pe urawírí innape Jesus ku'nen pe to' ena'pí.

⁸Moropai Amplíato pia nírí. Mííkirí waní uwakíri pe pu'kuru uyepotorí pemonkono pe awaní ye'nen.

⁹Moropai Urbano uyonpakon esenyaka'man yonpa pia. Moropai uwakíri uyonpa Estáquis pia nírí.

¹⁰Moropai Apeles manni' kure'ne innape Cristo kupí tíuya wenai tímoron epu'títípon pia.

Moropai Aristóbulo pemonkonoyamí' pia umaimu man.

¹¹Moropai Herodião upata ya' tíwe'sen Judeu pia.

Moropai tamí'nawírí uyonpakon Narciso pemonkonoyamí' innape Jesus ku'nenan pia.

- ¹²Umainu man wîrî'sanyamî' pia nîrî, Trifena moropai Trifosa manni'kan uyepotorîkon tonpe esenyaka'ma'san pia. Moropai Pérside mîîkîrî nîrî esenyaka'ma'pî nîrî to' warantî.
- ¹³Moropai umaimu yarimauya Rufo manni' uyepotorîkon nîmenka'pî tîmîrî pe eesenyaka'mato'pe, mîîkîrî pia umaimu man. Moropai isan pia nîrî maasa pra mîîkîrîya kure'ne tînre warantî ukupî'pî mîîto'pe.
- ¹⁴Moropai Asíncrito, Flegonte. Moropai Hermes moropai Pátrobas moropai Hermas moropai tamî'nawîrî manni'kan innape Jesus kupîtîponkon to' pia tîwe'sanon pia umaimu man.
- ¹⁵Moropai Filólogo moropai Júlia moropai Nereu moropai itakon moropai Olimpás moropai tamî'nawîronkon to' pia tîwe'sanon Paapa pemonkonoyamî' pia umaimu man.
- ¹⁶Tiaronkon sa'namaya'nîkon pe to' pî' atapi'tî taatausinpai. Tamî'nawîronkon Cristo pemonkonoyamî'ya aapia'nîkon tîmaimukon yarima sîrîrî.

Tiwinkano'pî Paulo Esekareme'to'

¹⁷Uyonpayamî' esatûuya sîrîrî apî'nîkon. Aka tîwarî e'tî, manni'kan amîrî'nîkon pantaka yu'se tîwe'sanon pî'. Maasa pra apanamato'kon yairî pra apanamakon to'ya. Î' kai'ma eesenupa'pîkon yairî pra to' wanî. Inkamoroya innape iku'to'ya'nîkon manenpa to'ya. Mîrîrî ye'nen to' pia pai atarimatî. ¹⁸Maasa pra sîrîrî ye'ka yapurînenanya Cristo yapurî eserîke pra man. Uyepotorî yapurî to'ya pepîn. Tîise to' esenumenka kure'ne itu'se tîwe'to'kon pî' neken. Morî pe tîwe'ku'se tiaronkon yeurîma to'ya seru'ye' pe. Mîrîrî wenai pakkokon, mararî epu'nenan yenku'tî to'ya. ¹⁹Tîise amîrî'nîkon wanî Paapa maimu yawîrî epu'sa' tamî'nawîronkonya. Mîrîrî wenai kure'ne taatausinpai uurî wanî amîrî'nîkon pî'. Mîrîrî ye'nen epu'nen pe awanîkon yu'se wai morî winîkîi. Tîise imakui'pî winîkîi, pakko pe e'ku'tî.

²⁰Moropai Paapa tîwanmîn esa'ya makui kupî sîrîrî ama're'nîkon. Maasa pra Paapa wanî itentai. Morî pe uyepotorîkon Jesus Cristo nîtîrî aapia'nîkon wanî.

²¹Timóteo, manni' esenyaka'ma wanîyakonya tîmaimu yarima aapia'nîkon. Moropai upata yawonkon Lúcio, Jasom moropai Sosípatro, inkamoroya nîrî tîmaimukon yarima aapia'nîkon.

²²Uurî Tércioya sîrîrî Paulo kaaretarî menuka sîrîrî. Umainu yarimauya tamî'nawîronkon innape Cristo ku'nenan pia.

²³Moropai Gaio upata'se' ton tîrîtîpon, manni' o'non pata Paapa pemonkonoyamî' pokonpe emurukuntî pata'se' ton tîrî tîponya tîmaimu yarima aapia'nîkon. Moropai Erasto manni' esenyaka'ma'pî nîrî mîrîrî cidade po mîîkîrîya tîmaimu yarima. Moropai uyonpakon Quartoya tîmaimu yarima aapia'nîkon.

**Tiwin Kono'pî Pe Teepîrema Pe
Paapa Yapurîto' Pauloya**

[²⁴Morî epe'mîn tîrî Uyepotorîkon Jesus Cristoya yu'se wai, tamî'nawîrî amîrî'nîkon pia.] ²⁵Paapa yapurî'nîkon imaimu unekaremekî'pî wenai. Maasa pra mîrîrî Jesus Cristo pî' teeseurîmasen pe awanî. Paapaya amîrî'nîkon koneka meruntî ke awanîkonpa, innape iku'to'ya'nîkon pî'. Mîrîrî wanî yairon pe Paapa maimuya taasa' yawîrî, manni' penaronkon nepu'tî'pî pepîn esonomî'pî. ²⁶Tarîpai mîrîrî yairon wanî ekareme'sa' pe maasa pra penaronkon Paapa maimu ekareme'nenan profetayamî'ya ekaremekî'pî. Mîrîrî menuka'pî to'ya. Mîrîrî kupî'pî to'ya î' ta'pî Paapaya yawîrî. Mîrîrî esepu'tî'pî tarîpai tamî'nawîrî pata po, mîrîrî ku'to'pe pemonkonyamî'ya innape moropai yawîrî to' e'to'pe. ²⁷Manni' Paapa tiwinano'pî tamî'nawîron epu'nen mîîkîrî wanî tapurîsen pe ipatîkarî. Uyepotorîkon Jesus Cristo wenai yapurî'nîkon. Mîrîrî warantî e'pai man. Moropai Uyepotorîkon Jesus Cristo e'to' wanî yu'se wai aapia'nîkon tamî'nawîrî awanîkon tanne. Mîrîrî warantî itu'se wai.